NMB
Karibu yako

Taarifa ya Mwaka 2019

UWEZO JITIHADA
RUDIA
Kiini cha Benki Bora!

Uwezo Jitihada

Kiini cha Benki Bora!

Taarifa ya Mwaka 2019

UWEZO JITIHADA
RUDIA
Kiini cha Benki Bora!

YALIYOMO

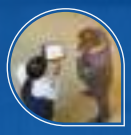

BIASHARA YETU

Muhtasari wa Taarifa ya Kifedha 2
Ufanisi wa Hisa 5
Taarifa ya Ongezeko la Thamani 6
Tuzo za Mwaka 2019 7
Dira, Dhamira na Maadili 9

MIKAKATI NA UTENDAJI

Taarifa ya Mwenyekiti 13
Taarifa ya Mkurugenzi Mkuu 17
Tathmini ya Afisa Mkuu wa Fedha 21
Tathmini ya Utendaji wa Kibiashara 26

UWAJIBIKAJI WA KAMPUNI KATIKA JAMII

Uwajibikaji wa Kampuni katika Jamii 42

UTAWALA BORA

Taarifa ya Udhibiti wa Hatari 46
Bodi ya Wakurugenzi 50

TAARIFA ZA KAMPUNI

Uongozi wa Juu 58
Taarifa ya Mkutano Mkuu wa Mwaka 2020 63
Kutahadharisha kwa Siri 64

Anuani Muhimu na Mtandao

Anwani Muhimu 66
Mtandao wa huduma 67

ORODHA YA VIFUPISHO

AGM	Annual General Meeting
ALCO	Assets and Liabilities Committee
ALM	Assets and Liabilities Management
BARCC	Board Audit, Risk and Compliance Committee
BIA	Basic Indicator Approach
BOT	Bank of Tanzania
CSR	Corporate Social Responsibiliy
DSE	Dar es Salaam Stock Exchange
EAD	Exposure at Default
ECL	Expected Credit Losses
EIB	European Investment Bank
EPS	Earnings per Share
FMO	Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V
FVOCI	Fair Value through Other Comprehensive Income
FVTPL	Fair Value through Profit or Loss
IASB	International Accounting Standards Board
ICT	Information and Communication Technology
IESBA	International Ethics Standards Board for Accountants
IFC	International Finance Corporation
IFRS	International Financial Reporting Standards
ISA	International Standards on Auditing
YoY	Year on Year
LC	Letter of Credit
LDR	Loans to Deposits Ratio
LGD	Loss Given Default
LIBOR	London Bank Offered Rate
LTFR	Long-term Funding Ratio
MSE	Micro and Small Enterprises
NHIF	National Health Insurance Fund
OCI	Other Comprehensive Income
PD	Probability of Default
POCI	Purchased or Originated Credit Impaired
QR	Quick Response
SICR	Significant Increase in Creadit Risk
SME	Small and Medium Enterprises
SMR	Statutory Minimum Reserve
SPPI	Solely Payments of Principal and Interest
SPV	Special Purpose Vehicles
SWL	Salaried Workers' Loan
TMRC	Tanzania Mortgage Refinance Company Limited
TZS	Tanzanian Shillings
UJVC	Upanga Joint Venture Company
USD	United States Dollars
USSD	Unstructured Supplementary Service Data

Biashara Yetu

Ustahimilivu wetu na uthabiti katika kuleta matokeo bora yaliyo endelevu, vimeendelea kudhihirika mwaka hadi mwaka.

MUHTASARI WA TAARIFA YA KIFEDHA 2015 - 2019

Mapato Halisi ya Riba
Kiasi (TZS Bilioni)

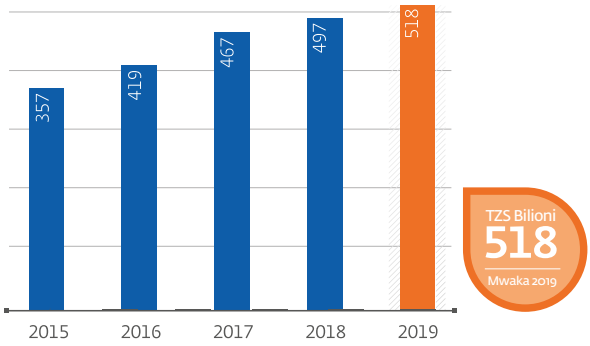

Mapato Yasiyotokana na Riba
Kiasi (TZS Bilioni)

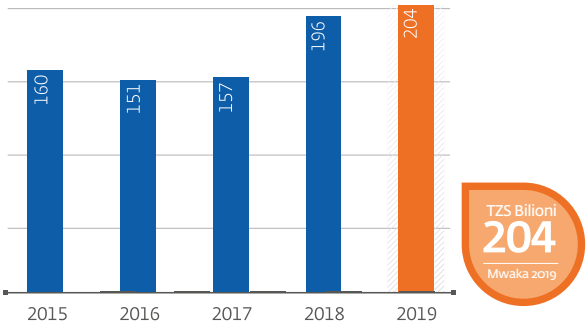

Tengo katika Mikopo Chechefu
Kiasi (TZS Bilioni)

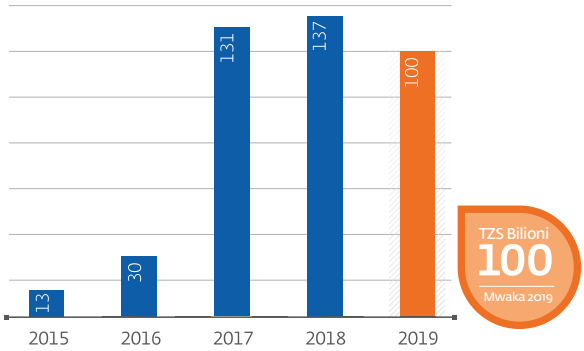

Faida baada ya Kodi
Kiasi (TZS Bilioni)

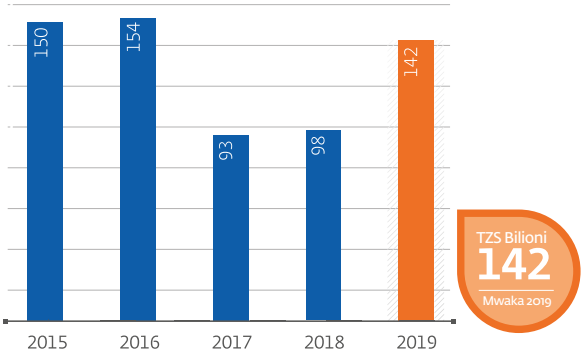

Uwiano wa Matumizi yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi
%

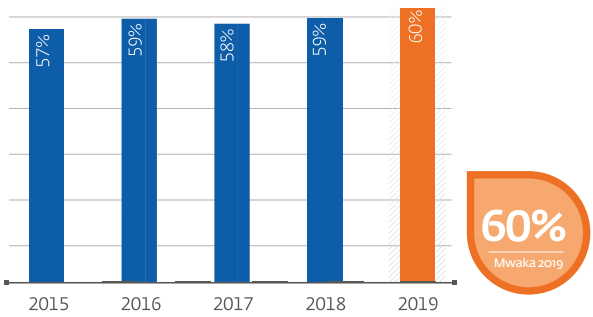

Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi
%

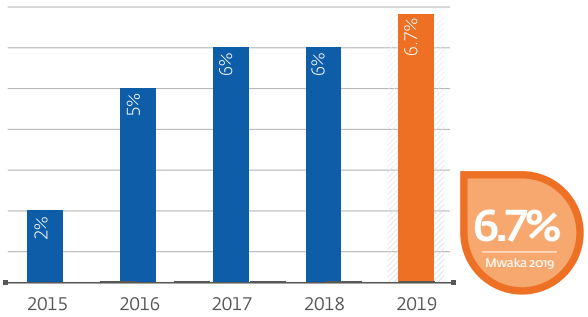

Mikopo kwa Wateja
Kiasi (TZS Bilioni)

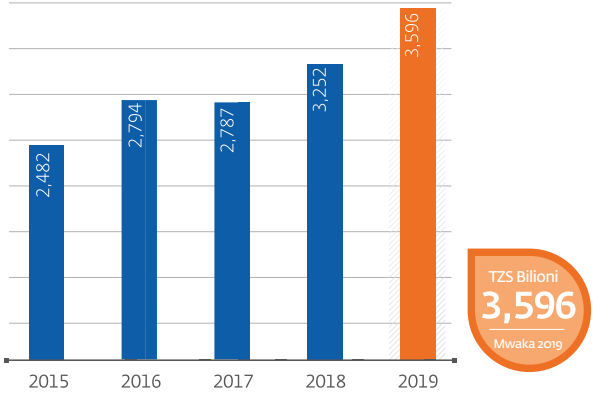

Amana za Wateja
Kiasi (TZS Bilioni)

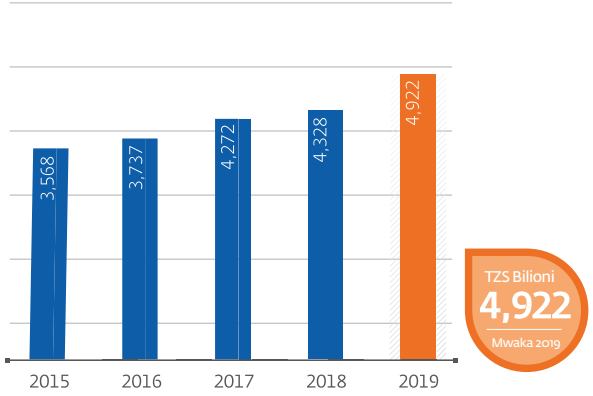

Jumla ya Rasilimali
Kiasi (TZS Bilioni)

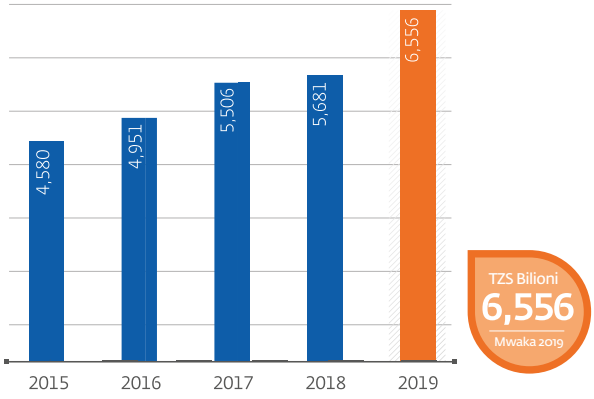

Jumla ya Mtaji wa Wanahisa
Kiasi (TZS Bilioni)

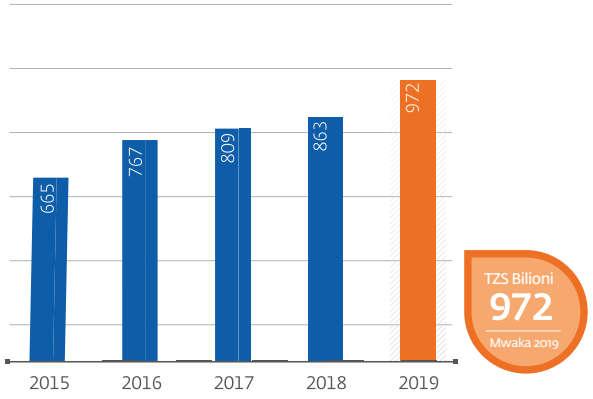

Uwiano wa Utoshelevu wa Mtaji wa Jumla
%

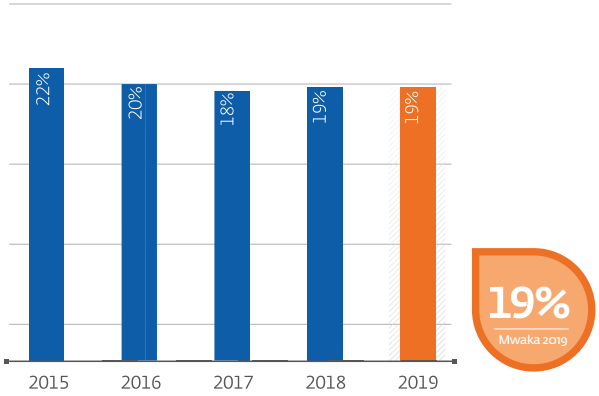

Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana
%

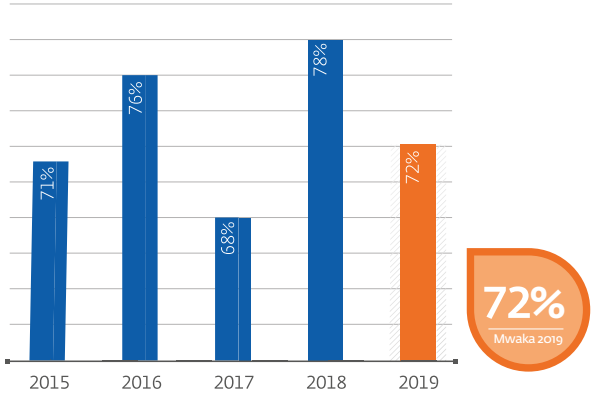

MUHTASARI WA TAARIFA YA KIFEDHA 2015 - 2019

		2015	2016	2017	2018	2019
Faida						
Jumla ya Mapato	Tzs Milioni	608,477	716,132	744,243	797,514	858,383
Gharama za uendeshaji	Tzs Milioni	299,358	348,516	355,053	408,953	410,552
Kodi ya Mapato	Tzs Milioni	67,040	67,599	44,409	43,978	68,921
Faida Baada ya Kodi	Tzs Milioni	150,288	153,825	93,494	97,663	142,167
Mufilisi						
Jumla ya Mali	Tzs Milioni	4,580,091	4,951,075	5,506,359	5,680,984	6,556,015
Mtaji wa kundi la kwanza	Tzs Milioni	592,195	664,960	694,490	711,199	854,360
Mali kwa Kiwango Hatarishi	Tzs Milioni	2,932,574	3,519,618	4,114,144	4,321,532	4,988,790
Idadi ya Wateja		2,100,000	2,178,700	2,710,328	3,129,367	3,546,114
Idadi ya Matawi		175	188	212	223	224
ATMs		595	670	770	776	794
Wakala		476	1,600	3,785	6,800	5,980
Idadi ya Wafanyakazi		3,162	3,432	3,371	3,450	3,450
Mali kwa Kiwango Hatarishi		**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Uwiano wa faida Baada ya kodi na Wastani wa fedha za wanahisa		23%	20%	12%	11%	15%
Uwiano wa faida Baada ya kodi na Wastani wa Mali		4%	3%	2%	2%	2%
Uwiano wa Matumizi na Mapato		57%	59%	58%	59%	60%
Uwiano wa Utoshelevu wa Mtaji						
Uwiano wa Mtaji wa kundi la kwanza		20%	19%	17%	17%	17%
Uwiano wa Mtaji Mkuu wa Benki		22%	20%	18%	19%	19%

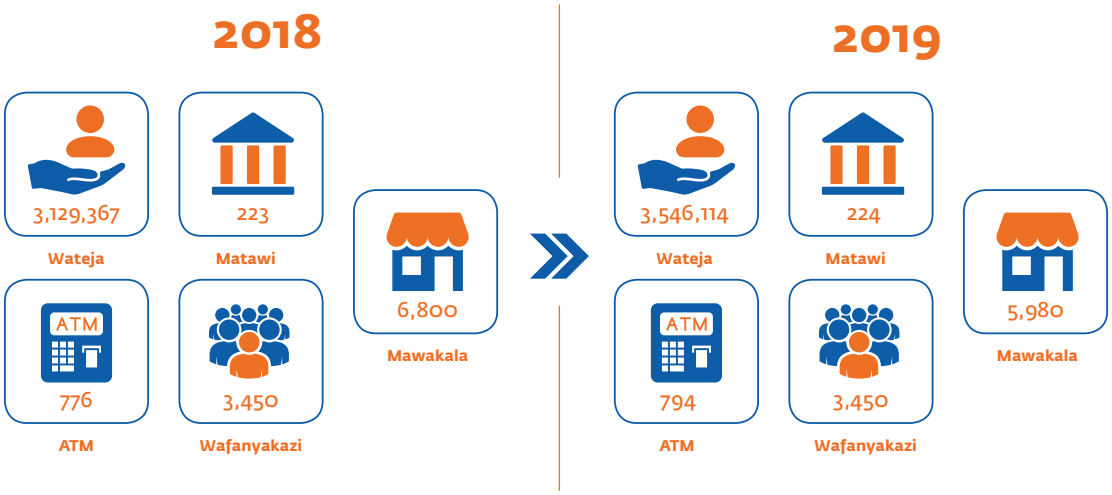

UFANISI WA HISA

Ufanisi wa hisa Ukokotozi	Ukokotozi		2015	2016	2017	2018	2019
Pato la kila hisa	Faida baada ya kodi/ Idadi ya hisa	Tzs	300	308	187	195	284
Gawio kwa kila hisa	Gawio kwa kila hisa	Tzs	104	104	64	66	96
Bei ya kufungia	Viwango vya DSE	Tzs	2,500	2,750	2,750	2,340	2,340
Hisa zilizotolewa		Milioni	500	500	500	500	500
Gawio (Zidisha)	Pato la kila hisa/ gawio la kila hisa		2.89	2.96	2.92	2.95	2.96
Thamani halisi ya mali kwa kila hisa	Thamani ya mali/ Idadi ya hisa	Tzs	1,331	1,534	1,618	1,726	1,944
Uwiano wa gawio na bei ya hisa za kawaida	Gawio kwa kila hisa / Bei ya mwisho ya hisa DSE	%	4%	4%	2%	3%	4.1%
Uwiano wa pato la hisa za kawaida	Faida baada ya kodi/ Bei ya mwisho ya hisa	%	12%	11%	7%	8%	12%
Uwiano wa bei na thamani ya mali	Bei ya mwisho ya hisa / Thamani halisi ya mali kwa kila hisa		1.88	1.79	1.70	1.36	1.20
Uwiano wa bei na pato la hisa za kawaida	Bei ya mwisho ya hisa/ Gawio kwa kila hisa		8.3	8.9	14.7	12.0	8.2
Mtaji wa kampuni sokoni	Bei ya mwisho ya hisa zidisha kwa idadi ya hisa zilizolewa	Tzs Milioni	1,250,000	1,375,000	1,375,000	1,170,000	1,170,000
Mali Halisi	Hesabu za fedha zilizokaguliwa	Tzs Milioni	665,429	767,208	808,769	863,054	972,389
Idadi ya hisa zilizouzwa na kununuliwa	DSE	Milioni	3.9	33.1	0.3	0.1	0.2

DSE - Soko la Hisa la Dar es Salaam

TAARIFA YA ONGEZEKO LA THAMANI KWA MWAKA UNAOISHIA DESEMBA 2019

Ongezeko la thamani ni mtaji ambao benki imeweza kuzalisha kwa kuwapatia wateja huduma yenye ubora na iliyoongezwa thamani.

Tzs Milioni	2019	2018
Ongezeko la Thamani		
Mapato yaliyotokana na utoaji wa huduma za kibenki	**905,046**	**834,235**
Riba iliyolipwa kwa wakopeshaji	(24,454)	(23,895)
Riba iliyolipwa kwa waweka amana wengine	(111,879)	(85,720)
Gharama za tozo na kamisheni	(46,663)	(36,721)
Tengo la mikopo chechefu	(100,410)	(137,305)
Gharama ya jumla ya utoaji wa huduma za kibenki	**(283,406)**	**(283,641)**
Ongezeko la thamani kwenye huduma za kibenki	**621,640**	**550,594**
Gharama nyingine za uendeshaji	(108,171)	(150,778)
Ongezeko halisi la thamani kwenye huduma za kibenki	**513,469**	**399,816**
Thamani ya fedha iliyotumika		
Kwa wafanyakazi:		
Mishahara na masilahi mengine	137,910	124,228
Kwa wanahisa:		
Gawio kwa wanahisa wengine	32,745	22,512
Gawio kwa Serikali	15,255	10,488
Kodi mbalimbali kwa Serikali		
Kodi ya mapato	68,921	43,978
Kodi ya mishahara (PAYE)	37,901	35,543
Tozo ya ujuzi (SDL)	6,768	6,378
Ushuru wa Bidhaa	23,576	20,292
VAT kwenye huduma	43,733	36,062
Kodi nyingine	2,461	2,031
Jumla ya Kodi	**183,360**	**144,284**
Kwa ukuaji wa biashara		
Uchakavu, kodi iliyoahirishwa na malimbikizo	144,199	98,304
	513,469	**399,816**

Tuzo

Benki inaendelea kukua na kuwa bora zaidi siku hadi siku. Ikionyesha mafanikio yaliyofikiwa katika kutoa huduma bora za kibenki nchini, na kuleta mabadiliko chanya kwa Watanzania wote.

*Kwa miaka saba mfululizo Benki yetu imejivunia kutwaa tuzo za Euromoney kwa Ubora ikiwa ni tuzo ya heshima zaidi ya kuwa **'Benki Bora Zaidi Tanzania 2018'.***

*Benki pia inajivunia kutunukiwa tuzo nyingine mfululizo kutoka Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu (NBAA) kwa **'Taarifa Bora ya Kifedha ya Mwaka 2018'.***

UWEZO JITIHADA
RUDIA
Kiini cha Benki Bora!

Dira Yetu

Kuwa mbia wa huduma za kifedha anayependwa zaidi Tanzania

Dhamira Yetu

Kutumia ubunifu katika utoaji wa huduma na mtandao mpana wa matawi yetu, ili kutoa huduma za kibenki kwa gharama nafuu zenye kumlenga mteja wa jamii ya Tanzania ili kuleta manufaa endelevu kwa wadau wetu wote.

Maadili Yetu

KINACHOTUSUKUMA
Ari na umiliki

KINACHOTUUNGANISHA
Umoja na kumlenga mteja

MWONGOZO
Uadilifu na Utimilifu

TAARIFA ZA NDANI

Katibu wa Kampuni

Lilian R. Komwihangiro

Ofisi iliyosajiliwa

Makao Makuu ya NMB
Ohio/Ali Hassan Mwinyi Road
S.L.P 9213
Dar es Salaam

Mkaguzi

PricewaterhouseCoopers
Certified Public Accountants (Tanzania)
369 Toure Drive,
Oyster Bay
S.L.P 45
Dar es Salaam

Wanasheria

CSB Law Chambers
S.L.P 375
Morogoro

CRB Africa Legal
S.L.P 79958
Dar es Salaam

AMMIC Advocates
S.L.P 718
Kahama

Vertex Law Chambers
S.L.P 31985
Dar es Salaam

Vigilance Attorneys
S.L.P 785
Arusha

Mbwilo Advocates
S.L.P 1854
Mbeya

Law Associates
S.L.P 11133
Dar es Salaam

Goldmark Attorneys
S.L.P 1605
Dodoma

K & M Advocates
S.L.P 71394
Dar es Salaam

FB Attorneys
S.L.P 19813
Dar es Salaam

East Africa Law Chamber
S.L.P 7439
Dar es Salaam

Legis Advocates
S.L.P 3750
Dar es Salaam

Maleta & Ndumbaro
Advocates
S.L.P 79944
Dar es Salaam

Galati Law Chambers Advocates
S.L.P 11317
Mwanza

Kasimbazi And Co. Advocates
S.L.P 1075
Iringa

Derost Attorneys & Law Counsellors
S.L.P 1481
Mtwara

Rweyemamu Advocate Chambers
S.L.P 1746,
Bukoba

Brickhouse Law Associates
S.L.P 80512
Dar es Salaam

Mikakati na Utendaji

Vipaumbele vyetu vipya vya kimkakati viliendeleza kusudi letu la kutoa huduma nafuu za kifedha zinazomlenga mteja kuleta faida endelevu kwa wadau wetu wote.

Margaret Ikongo
Kaimu Mwenyekiti wa Bodi

Kutokana na mapitio ya mwelekeo wa mpango wetu wa muda wa kati (Dira ya 2020) uliofanyika mwaka 2018, juhudi katika mwaka 2019 zililenga zaidi katika uzalishaji wa mapato na ufanisi wa gharama. Matokeo yetu kwa mwaka yanathibitisha kwamba mapitio ya mkakati na kubadili mipango ya kupewa kipaombele, ulikua uamuzi wa wakati ulioleta mafanikio.

TAARIFA YA MWENYEKITI

Ni heshima na fursa kubwa kuwaletea Ripoti na Taarifa ya Fedha ya mwaka uliomalizika Desemba 2019 ya Benki ya NMB .

Mafanikio yaliyoainishwa katika ripoti hii yasingewezekana bila ya wafanyakazi wetu kujitoa. Kwa niaba ya Bodi ya Wakurugenzi, ninashukuru timu zote za makao makuu na matawi yote nchini kwa kujitolea na michango yao katika kuufanya mwaka wa 2019 kuwa mzuri kwa Benki.

Ninapenda pia kumshukuru Mdhibiti wa Sekta ya Kibenki kwa ushirikishaji chanya wa benki na taasisi za kifedha, na usimamizi wake wa sekta. Mwisho napenda kutoa shukrani za pekee kwa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa msaada wake thabiti na ushirikiano.

Kwa mujibu wa ripoti ya Benki ya Dunia, ukuaji wa uchumi katika Afrika, Kusini mwa Jangwa la Sahara ulianguka, na ukuaji wa uchumi mwaka 2019 unakadiriwa kuwa wastani wa asilimia 2.4, chini kuliko ule wa utabiri wa awali wa asilimia 2.9.

Uchumi wa Tanzania ulipungua kidogo katika mwaka lakini ulibaki kuwa miongoni mwa uchumi uliofanya vyema katika ukanda ukiwa na ukuaji halisi wa Pato la Taifa wa asilimia 6.8 ikilinganishwa na asilimia 7 mwaka 2018. Katika mwaka 2019, mfumko wa bei ulipungua kidogo hadi wastani wa asilimia 3.4 kutoka asilimia 3.5 mwaka 2018, chini ya lengo la kati la asilimia 5. Kulikuwa na ongezeko la ukwasi katika mwaka husika licha ya kupungua kwa tofauti ya riba ya amana ya mwaka mmoja ikilinganishwa na riba ya mikopo inayorejeshwa ndani ya mwaka mmoja kufikia asilimia 7.59 kutoka asilimia10.12 mwaka 2018. Hii ilichangiwa na sera ya fedha na maboresho yaliyofanywa na Serikali ili kuboresha mazingira ya biashara nchini. Hivyo, mikopo iliyotolewa kwa sekta binafsi iliongezeka na kufika asilimia 11.1 Desemba 2019 ikilinganishwa na asilimia 4.9 ya Desemba 2018.

Kutokana na mapitio ya mwelekeo wa mpango wetu wa muda wa kati (Dira ya 2020) uliofanyika mwaka 2018, juhudi katika mwaka 2019 zililenga zaidi katika uzalishaji wa mapato na ufanisi wa gharama. Matokeo yetu kwa mwaka yanathibitisha kwamba mapitio ya mkakati na kubadili mipango ya kupewa kipaombele, ulikua uamuzi wa wakati ulioleta mafanikio. Mchakato wa kutayarisha mpango wa muda wa kati na mrefu utakaofuata ulianza mwishoni mwa mwaka 2019 na unatarajiwa kukamilika kwa wakati ili kufanya mipango na bajeti ya mwaka 2021.

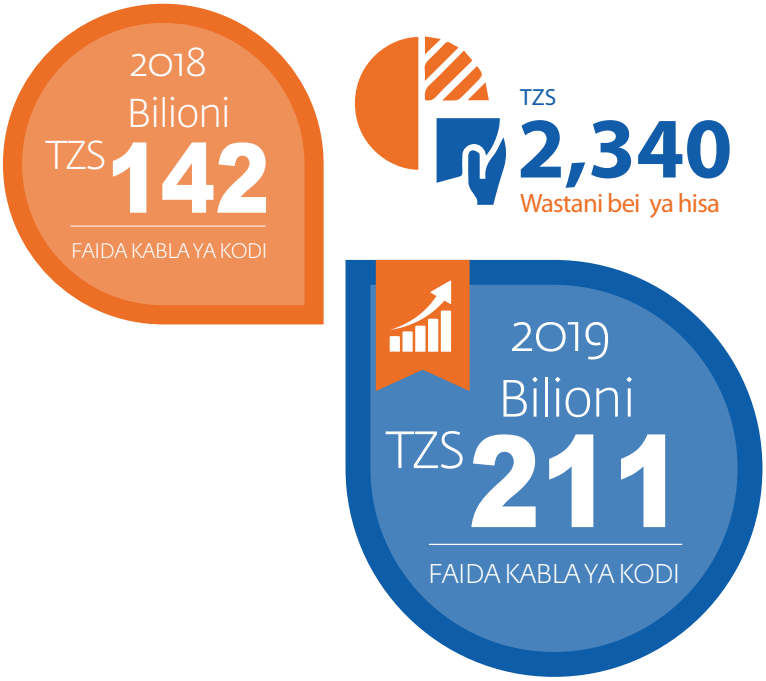

Nimefurahishwa na matokeo mazuri ambayo Benki imezalisha. Faida Kabla ya kodi ilikua kwa asilimia 49 hadi shillingi bilioni 211 kutoka shilingi bilioni 142 mwaka 2018. Bei yetu ya hisa ilikua ya wastani wa shilingi 2,340 katika mwaka na benki ilibaki kuwa kati ya benki zenye mtaji bora zaidi katika soko.

Kazi ya kumtafuta Mkurugenzi Mtendaji wa benki iliendelea na bado inaendelea. Baada ya kubeba jukumu kama Kaimu Mkurugenzi Mtendaji kwa sehemu kubwa ya mwaka , Bw. Albert Jonkergouw aliondoka Tanzania kurejea Uholanzi Agosti 2019. Tangu wakati huo, Bi Ruth Zaipuna, Afisa Mkuu wa Fedha wa Benki alikabidhiwa jukumu la kuwa Kaimu Mkurugenzi Mtendaji na ataendelea kufanya hivyo hadi atakapopatikana Mkurugenzi Mtendaji.

Bodi ya NMB inasimamia viwango vya juu vya utawala bora na usimamizi ambavyo tunaamini ni muhimu katika kuleta thamani endelevu ya wanahisa na mafanikio ya muda mrefu ya Benki.

Katika mwaka 2019, Bodi iliendelea kuongoza na kusimamia mkakati wa utekelezaji wa Benki, udhibiti wa ndani, usimamizi wa hatari na usimamizi wa watu. Tulifanya kazi kwa karibu na wadau husika kuhakikisha kuwa viwango vyetu vya utawala wa ndani vinatimiza matarajio ya Benki Kuu ya Tanzania (BOT) na Mamlaka ya Masoko ya Mitaji na Dhamana (CMSA).

Katika mwaka 2019, Bodi ilipitia mabadiliko kadhaa ikiwemo uteuzi wa wakurugenzi wawili wapya, kumteua tena mkurugenzi mmoja na kustaafu kwa mkurugenzi mmoja. Bado tunayo nia thabiti ya kuhakikisha kwamba masilahi ya wanahisa yanalindwa na wakurugenzi wenye ujuzi na sifa. Tulimkaribisha Bw. Rik Reisinger na Bw. George Mandepo kwenye Bodi. Wakurugenzi wote wawili wamepata mafanikio makubwa katika nyanja zao: Bw. Reisinger ni mchumi mashuhuri na mtaalamu wa masuala ya benki na Bw. Mandepo ni mwanasheria nguli na msuluhishi.

Bw. Leonard Mususa aliteuliwa kwa kipindi kingine cha miaka mitatu. Baada ya kutumikia Bodi kwa miaka kumi na moja Bw. Jos Van Lange alistaafu. Ninamshukuru Mkurugenzi Jos Van Lange kwa kujitolea kwake na ninawatakia kila la kheri wakurugenzi walioingia. Namwomba Mungu awasimamie katika utekelezaji wa kazi zao.

Baada ya miaka minane kama Mwenyekiti wa Bodi, Profesa Semboja alistaafu Februari 2020. Kwa niaba ya Bodi ya Wakurugenzi, ninamshukuru kwa kujitoa kwake kwa ajili ya mafanikio ya Benki; hatua muhimu zilifikiwa chini ya uongozi wake. Ninamtakia kila la kheri katika maisha yake.

Bodi imependekeza kuendeleza uwiano wa malipo ya gawio la theluthi ya faida baada ya kodi ambayo imetumika katika vipindi vya nyuma; kwa mwaka uliomalizika 31 Desemba 2019 gawio la shilingi 96 kwa kila hisa litalipwa, sawa na shilingi bilioni 48. Gawio la shilingi 66 kwa kila hisa lililipwa kwa mwaka 2018, sawa na shilingi bilioni 33.

Mbali na kutengeneza mpango wa muda wa kati ujao, Bodi itaendelea kuunga mkono kwa karibu utekelezaji wa mipango iliyowekwa katika mwaka 2020 ya kukuza mapato anuai na kuendelea kuangalia ufanisi wa gharama. Pamoja na janga la Ugonjwa wa Virusi wa Corona (Covid-19), Benki iko imara na itaendelea kujenga na kuongeza uhusiano na wafanyakazi wetu, wateja, wadau na jamii tunakotoa huduma.

Napenda kutoa shukrani zangu za dhati kwa wanahisa wetu, Serikali, wateja, na washirika kwa kuiunga mkono Benki kwa muda mrefu. Ninawashukuru pia Wakurugenzi wenzangu kwa miongozo na ushauri wao pamoja na kujitoa kwao kutimiza majukumu yao kwenye Bodi na masuala yote ya Benki. Imekuwa heshima kubwa kuongoza timu kama hii.

Mkabungu

Margaret Ikongo
Kaimu Mwenyekiti wa Bodi

Ruth Zaipuna
Kaimu Mkurugenzi Mtendaji

Mafanikio yaliyopatikana katika mwaka yanadhihirisha zaidi uhimili wa kufanya vyema kuliko soko katika mazingira yenye ushindani mkubwa.

TAARIFA YA MKURUGENZI MTENDAJI

Katika mwaka 2019 benki ya NMB imeendelea kuongoza sekta ya benki nchini ikiwa na ufanisi mzuri ikilinganishwa na mwaka uliotangulia. Mafanikio yaliyopatikana katika mwaka yanadhihirisha zaidi uhimili wa kufanya vyema kuliko soko katika mazingira yenye ushindani mkubwa.

Maendeleo ya Sekta

Benki Kuu ya Tanzania (BOT) iliendelea kutekeleza sera imara za fedha kwa mwaka mzima kupelekea kuwepo kwa viwango toshelezi vya ukwasi katika sekta ya fedha. Katika mwaka 2019, Benki Kuu ilipunguza kiwango kinachopaswa kushikiliwa na benki zote za biashara kwa ajili ya amana na dhima zake kutoka asilimia 8 hadi asilimia 7. Vilevile, Benki Kuu iliboresha kiasi kinachotunzwa na benki za biashara kwa kuziruhusu zitumie mpaka asilimia 20 ya akiba iliyopo ndani ya siku 14 kutoka ukomo wa asilimia 10 uliokuwapo awali. Maboresho haya yaliongeza ukwasi kwenye sekta, hivyo kuziruhusu benki kuongeza kiasi cha mikopo iliyotolewa kwa sekta binafsi iliyoongezeka kwa asilimia 11.1 mpaka Desemba 2019 kutoka asilimia 4.9 ya Desemba 2018. Mikopo iliyotolewa baina ya benki na taasisi za fedha nayo ilikuwa nzuri kwani riba iliyotozwa ilikuwa wastani wa asilimia 4.8 mwaka 2019 ikilinganishwa na asilimia 1.9 mwaka 2018.

Katika mwaka 2019, sekta ya benki iliendelea kuwa imara, thabiti na yenye mtaji wa kutosha. Uwiano wa mikopo chechefu kwa sekta nzima ulishuka kutoka asilimia 10.7 Desemba 2018 mpaka asilimia 9.8 Desemba 2019. Kuimarika kwa urejeshaji wa mikopo kumetokana na juhudi za BOT kuhakikisha wastani huo unapungua mpaka kufikia asilimia 5.

Pamoja na kuimarika kwa utoaji wa mikopo, sekta ya benki iliendelea kuwa na mtaji toshelevu. Wastani wa Uwiano wa Utoshelevu wa Mtaji (CAR) ulifika asilimia 17, Desemba 2019 ambao ni juu ya asilimia 12.5 inayohitajika kikanuni, wakati Uwiano wa Mali Zinazouzika Kirahisi (LAR) kwa mwaka huo ulikuwa asilimia 32.4 juu ya wastani wa kikanuni wa asilimia 20.

Kuhakikisha sekta inaendelea kuwa imara, Benki Kuu iliendelea kusimamia udhibiti wa majanga kwa benki kwa kutekeleza sera tofauti na kufanya maboresho kadhaa. Kanuni kadhaa za maboresho zilitungwa na kutekelezwa zikiwamo Kanuni za Benki Kuu ya Tanzania za Kumlinda Mteja za mwaka 2019 zinazozitaka taasisi zote za fedha kuzitekeleza ili kumlinda mteja.

Tathmini ya Utendaji wa Benki

Licha ya mabadiliko yaliyokuwapo, pamoja na kuongezeka kwa ushindani, Benki ya NMB ilipata matokeo mazuri kiutendaji mwaka 2019. Mizania ya Benki iliongezeka kwa asilimia 15 na kufika shilingi bilioni 6,556 mwaka 2019. Ongezeko la mali liliwezeshwa na ongezeko la asilimia 14 la amana za wateja zilizofika shilingi bilioni 4,992 mwaka 2019 pamoja na ongezeko la asilimia 14 la dhima nyingine. Katika mwaka 2019, Benki ilipata TZS 83.3 bilioni kutoka soko la mitaji kwa kuuza hati fungani. Hii ni awamu ya tatu kwa Benki kuuza hati fungani hizo ikiwa ni sehemu ya programu ya utoaji wa Hati Fungani ya muda wa kati na utekelezaji wa mkakati wake wa kuongeza vyanzo vya ukwasi.

Mikopo iliyotolewa iliongezeka kwa asilimia 11 na kufika shilingi bilioni 3,596 kutoka shilingi bilioni 3,252 mwaka 2018. Hii ilichangia ongezeko la asilimia 5 la Mapato Halisi ya Riba kutoka shilingi bilioni 492 mwaka 2018 hadi shilingi 518 bilioni mwaka 2019 huku jumla ya mapato ya utendaji yakiongezeka kwa asilimia 49 kutoka shilingi bilioni 142 mpaka shilingi bilioni 211 bilioni katika kipindi hicho. Taarifa zaidi za ufanisi wa hesabu za Benki zinapatikana kwenye mapitio ya taarifa ya fedha ya Afisa Mkuu wa Fedha.

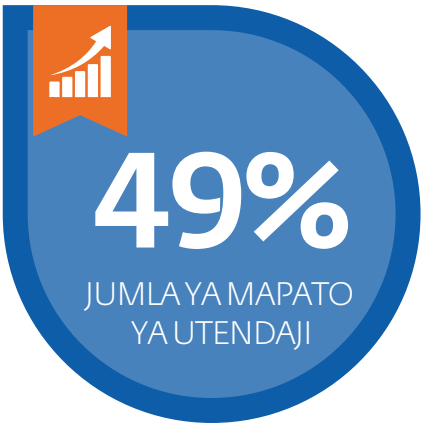

Utekelezaji wa Mkakati wa Benki

Mipango na mikakati yetu ya kibiashara iliendelea kuongozwa na malengo yaliyoainishwa kwenye Mpango Mkakati wa Miaka Mitano na Dira ya Mwaka 2020. Mkakati huo una maeneo matatu ya kipaumbele ambayo ni kuhamasisha na kuongeza amana za wateja kunakohusisha kuwa na gharama nafuu, ufanisi wa utendaji tukijielekeza zaidi kwa wateja wa ndani na nje huku tukipunguza gharama za uendeshaji na kuongeza mapato kwa makusudio ya kupunguza utegemezi kwenye mapato ya riba kwa kuongeza vyanzo mbadala vya mapato.

Kuhamasisha Amana

Licha ya mauzo ya Hati Fungani niliyosema hapo awali, kampeni kadhaa za kuhamasisha amana zilifanyika kwa mwaka 2019. Benki ilitoa suluhisho za huduma za kibenki kwa wakulima wa mazao ya kimkakati ikiwamo korosho, pamba, tumbaku na kahawa ambayo iliongeza amana za wateja kwenye Benki.

Ufanisi wa Utendaji

Maboresho ya Huduma kwa Mteja yalianza kwa kupitia hatua zetu za ndani kwa kuyawezesha matawi kutoa huduma zinazohitajika kwa wateja na kutatua malalamiko waliyonayo kwa wakati, hivyo kuharakisha huduma kwa wateja.

Katika jitihada za kuimarisha utendaji, majukumu kadhaa yaligawanywa na mifumo ya kidijitali kutumika. Udhibiti wa gharama uliendelea kuwa eneo la kipaumbele kwa mwaka huu. Mafanikio yalionekana kwenye kodi za majengo tuliyopanga, mikataba ya huduma, huduma za ulinzi wa Benki pamoja na huduma za Tehama na leseni za mifumo.

Katika jitihada za kuongeza uhusiano wa menejimenti na wafanyakazi pamoja na ushiriki wa wafanyakazi, jukwaa la SIKIKA lilizinduliwa ili kuziunganisha pande hizo mbili, kuongeza ushiriki wa wafanyakazi, kupokea mawazo mapya ya biashara kutoka kwa wafanyakazi na kujadili namna nzuri zaidi za kutatua changamoto za wafanyakazi na masuala ya kibiashara.

Uingizaji Mapato

Huduma na bidhaa mpya kadhaa zilizinduliwa mwaka 2019 ikiwamo Mkopo wa Fanikiwa kwa wajasiriamali wadogo na kati na Mikopo Afya kwa ajili ya taasisi za afya nchini. Kwa kushirikiana na MasterCard, Benki pia ilizindua huduma ya malipo ya kimtandao kwa madereva wa bodaboda hivyo kuendeleza ufalme wake wa kuongoza kwa ubunifu.

Vilevile, iliboresha programu yake ya huduma kwa simu za mkononi kutoka NMB Klik kwenda NMB MKONONI ili kukidhi mahitaji ya wateja na kuongeza mapato ya miamala. Mikopo ya biashara ya kimataifa iliboreshwa kwa kuanzisha uhusiano na benki za Uturuki na China.

Tukitambua kwamba Dira ya Mwaka 2020 inafika ukingoni, mkakati wa kuandaa Dira nyingine ya muda wa kati itakayoendelea kuiweka juu Benki ya NMB unaendelea.

Matarajio ya Mwaka 2020

Mafanikio mazuri yalipatikana mwaka 2019. Kwa mwaka 2020 Benki inakusudia kuendeleza mafanikio hayo kwa kuendelea kuongoza kupata faida kubwa nchini, kuendelea kutoa mikopo inayolipika na kutoa huduma na bidhaa bora zaidi kwa wateja.

Kutokana na mlipuko wa ugonjwa wa virusi vya Corona (Covid-19), tulilazimika kufanya tathmini kujua madhara yanayoweza kusababishwa na virusi hivyo kwa wateja, operesheni zetu na malengo yetu ya mwaka 2020 kwa ujumla. Tuna uhakika kwamba Benki itahimili mitikisiko itakayojitokeza.

Tumejipanga kuendelea kutimiza wajibu wetu wa kuchangia na kufanikisha kukuza uchumi wa Tanzania kwa kuwawezesha wafanyakazi wetu, wateja na jamii kwa ujumla katika maeneo tunakotoa huduma. Benki itaendelea kushirikiana na Serikali ya Tanzania katika utekelezaji wa miradi ya kimkakati.

Shukurani

Natumia nafasi hii kuwashukuru wafanyakazi wote kwa kujitoa kwao, juhudi binafsi na uwajibikaji waliouonesha katika mwaka mzima hivyo kuchangia mafanikio ambayo Benki ilipata mwaka 2019.

Vilevile, nawashukuru wateja wetu na wabia wa biashara kwa ushirikiano waliouonyesha mwaka 2019. Tunatarajia Benki ya NMB itakuwa na mafanikio makubwa zaidi mwaka 2020.

Mwisho, ningependa kutoa shukrani zangu za dhati kwa Bodi ya Wakurugenzi chini ya uenyekiti wa Profesa Joseph Semboja kwa ushirikiano iliotoa, mwongozo na ushauri wa kina kila ulipohitajika. Tunapomuaga Profesa, kwa niaba ya menejimenti na wafanyakazi wa Benki, ninamshukuru sana kwa uongozi wake uliotukuka kwa miaka aliyodumu nasi na kuchangia kwa kiasi kikubwa, kuboresha Benki katika maeneo kadhaa, hivyo kuwa Benki inayoongoza nchini.

Ruth Zaipuna
Kaimu Mkurugenzi Mtendaji

Benedicto M. Baragomwa, CPA,CISA
Kaimu Afisa Mkuu wa Fedha

"Tumepata ukuaji imara wa mizania, tumekuza mapato yasiyo ya riba hasa katika nusu ya pili ya mwaka 2019, tumeonesha ufanisi katika kudhibiti gharama pamoja na mikopo isiyolipika hivyo kuwa na ufanisi mkubwa kwa ujumla."

TATHMINI YA AFISA MKUU WA FEDHA

Muhtasari wa Ufanisi

Faida ya Benki kabla ya kodi iliongezeka kwa asilimia 49 na kufika shilingi bilioni 211 mwaka 2019 kutoka shilingi bilioni 142 ya mwaka 2018. Ongezeko hili la faida ya Benki kwa mwaka 2019 ni matokeo ya kuimarika kwa mapato halisi ya riba na mapato yasiyo ya riba ikiwemo ubadilishaji wa fedha za kigeni na mapato mengine. Tengo la mikopo chechefu lilipungua kwa asilimia 27 kutoka shilingi bilioni 137 mpaka shilingi bilioni 100.4 mwaka 2019. Vilevile, gharama zilidhibitiwa hivyo hazikuongezeka katika mwaka 2019. Hata hivyo, menejimenti inaweka mkakati wa kuhakikisha inaongeza mapato mengi zaidi kutokana na ada na kamisheni, kuongeza huduma zinazotolewa na Benki pamoja na kuimarisha mifumo ya huduma kukidhi mahitaji na matarajio ya wateja itakayoboresha huduma na kuongeza faida.

Mapato ya jumla kabla ya kuondoa gharama za tengo la mikopo chechefu yaliongezeka kwa asilimia 5 na kufika shilingi bilioni 722 mwaka 2019 kutoka shilingi bilioni 688 mwaka 2018. Ongezeko hilo ni matokeo ya kuimarika kwa mapato halisi ya riba yaliyopanda kwa asilimia 5 yakichangiwa zaidi na mikopo iliyotolewa kwa wateja wadogo. Hata hivyo, ongezeko hilo lilienda sambamba na kupanda kwa gharama za riba kwa asilimia 24 kulikosababishwa hasa na ongezeko la amana za muda maalumu. Vilevile, jumla ya mapato ya uendeshaji yaliongezeka kutokana na kuimarika kwa mapato halisi ya ada na kamisheni, biashara ya fedha za kigeni na mapato mengineyo kama ifuatavyo:

- Mapato halisi ya ada na kamisheni yaliongezeka kwa asilimia 2 yakichangiwa zaidi na ada za mikopo iliyotolewa ambayo iliongezeka kutokana na kukua kwa mikopo ya wateja wadogo pamoja na ada za kamisheni za Mashine za Kutolea Fedha (ATM), huduma kwa simu za mkononi na huduma za benki kupitia mawakala kutokana na kuongezeka kwa matumizi.
- Mapato ya biashara ya fedha za kigeni yaliongezeka kwa asilimia 17 mwaka 2019 kutokana na kufungwa kwa maduka yaliyokuwa yanafanya shughuli hiyo mwanzoni mwa mwaka hivyo kuongeza miamala iliyofanyika benki.

Ulipwaji wa madeni yasiyolipika uliongezeka kutoka shilingi bilioni 6.7 mwaka 2018 hadi shilingi bilioni 8.6 mwaka 2019 sawa na asilimia 28. Ongezeko hili lilitokana na mkakati wa Benki kuzungumza na wadaiwa waliokumbwa na changamoto katika kurejesha mikopo yao na kuwaongezea muda wakopaji hao hivyo kujipanga na kulipa madeni yao.

Tengo la mikopo chechefu lilikuwa shilingi bilioni 100.4 sawa na upungufu wa asilimia 27 ikilinganishwa na mwaka uliopita. Kupungua huku kulitokana na usimamizi mzuri wa utoaji mikopo hasa kwa makampuni makubwa hivyo kupunguza mikopo chechefu.

Gharama za uendeshaji hazikupanda na ziliendelea kubaki chini kutokana na mkakati wa Benki kubana matumizi kwa kuwekeza zaidi kwenye teknolojia. Menejimenti itaendelea kusimamia mipango ya kupunguza gharama ili kuzipunguza zaidi na kuwekeza zaidi kwenye teknolojia, wafanyakazi na kuboresha huduma na bidhaa ili kuongeza ufanisi huku tukikidhi matarajio ya wateja.

Benki ina mtaji na ukwasi wa kutosha ikiwa na uwiano wa mtaji mkuu wa asilimia 17. Mikopo iliyotolewa kwa wateja iliongezeka kwa asilimia 11 mwaka 2019 ikichangiwa na ongezeko la amana za wateja kwa asilimia 14 pamoja na uuzaji wa hati fungani ya Benki yenye thamani ya shilingi bilioni 83.

Kutokana na utendaji wenye ufanisi pamoja na kuwa na mtaji wa kutosha, Bodi ya Wakurugenzi imependekeza gawio la shilingi 96 kwa kila hisa moja ambayo ni sawa na ongezeko la asilimia 45 ikilinganishwa na shilingi 66 kwa kila hisa iliolipwa mwaka uliopita.

Muhtasari wa Ufanisi

	2019 TZS' Milioni	2018 TZS' Milioni	Badiliko TZS' Milioni	Bora/ (Dhaifu)%
Mapato halisi ya riba	517,641	492,023	25,618	5
Mapato halisi yasiyo ya riba	169,153	166,282	2,871	2
Fedha za kigeni na mapato mengine	35,256	29,594	5,662	19
Mapato kabla ya tengo la mikopo chechefu	722,050	687,899	34,151	5
Tengo la mikopo chechefu	(100,410)	(137,305)	36,895	(27)
Mapato baada ya tengo la mikopo chechefu	621,640	550,594	71,046	13
Gharama zisizo za riba	(410,552)	(408,953)	(1,599)	-
Faida ya uendeshaji	**211,088**	**141,641**	**69,447**	**49**
Tengo la kodi ya mapato	68,921	(43,978)	(24,943)	57
Faida halisi baada ya kodi ya mapato	**142,167**	**97,663**	**44,504**	**46**
Uwiano wa faida na wastani wa fedha za wanahisa (%)	15	11		
Uwiano wa faida na wastani wa mali (%)	2	2		
Uwiano wa matumizi yasiyo ya riba na mapato ghafi (%)	60	59		
Uwiano wa mapato yasiyotokana na riba na mapato ghafi (%)	28	28		
Mapato kwa hisa (TZS)	284	195		
Mapato kwa hisa (TZS)	96	66		
Uwiano wa mtaji mkuu (%)	17	17		
Uwiano wa mtaji mkuu na mtaji wa ziada (%)	19	19		

Muhtasari

	2019 TZS' Milioni	2018 TZS' Milioni	Badiliko TZS' Milioni	Bora/ (Dhaifu)%
Wateja Wadogo	545,918	505,983	39,271	8
Wateja Wakubwa	63,743	67,508	(2,212)	(3)
Idara ya Hazina	112,388	114,408	(2,908)	(3)
Jumla	**722,049**	**687,899**	**34,151**	**5**

Vipengele vya mapato ya uendeshaji/operesheni

Kwa idara ya wateja wadogo mapato ya uendeshaji yaliongezeka kwa asilimia 8 mwaka 2019 yakichangiwa na kuimarika kwa mapato halisi ya riba yaliyotokana na ongezeko la mikopo iliyotolewa pamoja na mapato yasiyo ya riba. Mikopo kwa wateja wadogo iliongezeka kwa shilingi bilioni 414 au asilimia 16 mwaka 2019 kukiwa na ongezeko dogo kwenye mikopo ya watumishi na wafanyakazi iliyopanda kwa shilingi bilioni 373 au asilimia 13.

Kwa idara ya wateja wakubwa mapato halisi yalipungua kwa asilimia 3 mwaka 2019. Mtazamo ulikuwa kutoa mikopo yenye viwango vya juu na inayolipika hivyo kupunguza kasi ya ukuaji. Hii ilienda sambamba na kupungua kwa tengo la mikopo chechefu kwa kiasi cha shilingi bilioni 22. Gharama za riba ziliongezeka kwa shilingi bilioni 3.3 kutokana na kuongezeka kwa amana za wateja hasa kwenye akaunti za muda maalumu.

Kwa idara ya Hazina mapato halisi yalipungua kwa asilimia 3 mwaka 2019 kutokana na ongezeko la gharama za riba kwa shilingi bilioni 3.7, kwa kiasi kikubwa ikichangiwa na athari za riba ya madeni ya chini (subordinated debt) katika mwaka 2019 tofauti na madhara ya miezi 9 ya mwaka 2018. Mapato yatokanayo na biashara ya fedha za kigeni yaliongezeka kwa asilimia 17 wakati mapato ya mauzo ya amana yaliongezeka kwa asilimia 6 mwaka 2019 hivyo kufidia mapato kidogo halisi ya riba.

Tengo la Mikopo Chechefu

	2019 TZS' Milioni	2018 TZS' Milioni	Badiliko TZS' Milioni	Bora/ (Dhaifu)%
Wateja Wakubwa	35,530	57,447	(21,917)	(35)
Wateja Wadogo	63,320	77,809	(14,489)	2
- Wateja Wadogo	44,919	40,157	4,762	82
- Kitengo cha Biashara (wajasiriamali wadogo na wa kati)	18,401	37,652	(19,251)	(51)
Dhima zisizo dhahiri	1,560	2,049	(489)	13
Jumla ya gharama za mikopo chechefu	**100,410**	**137,305**	**(36,895)**	**-**

Tengo la mikopo chechefu kwa mwaka 2019 lilipungua kwa asilimia 27 na kufikia shilingi bilioni 100.4. Tengo la mikopo chechefu ya wateja wakubwa na wadogo ilipungua katika mwaka 2019. Licha ya kushuka kwa tengo la mikopo chechefu, uwiano wa mikopo chechefu uliongezeka kidogo na kufika asilimia 6.7 kutoka asilimia 6 iliyokuwapo mwaka uliotangulia. Benki inalenga kuhakikisha uwiano wa mikopo chechefu unashuka mpaka chini ya asilimia 5 ukomo unaopendekezwa na BOT.

Benki iliendelea kuwa makini kuzikabili changamoto mbalimbali zinazoathiri biashara na itaendelea kuwa angalifu katika kutathmini utoaji wa mikopo mipya huku ikiweka mbinu madhubuti za kukusanya marejesho kwa wadaiwa sugu.

Gharama za Uendeshaji/Operesheni

Muhtasari wa Gharama za Uendeshaji

	2019 TZS' Milioni	2018 TZS' Milioni	Badiliko TZS' Milioni	Bora/ (Dhaifu)%
Mishahara na mafao	182,579	166,149	16,430	10
Gharama nyingine za uendeshaji	154,365	188,871	(34,506)	(18)
Uchakavu	73,608	53,933	19,675	36
Jumla ya gharama zisizo na riba	**410,552**	**408,953**	**1,599**	**0**
Jumla ya wafanyakazi	3,450	3,450		-
Uwiano wa matumizi yasiyo ya riba na mali ghafi	60	59		

Gharama za uendeshaji ziliendelea kuwa chini zikiongezeka kwa kiasi kidogo cha shilingi bilioni 2 mwaka 2019 huku uwiano wa gharama na mapato ukiongezeka kwa asilimia 1. Malipo ya wafanyakazi yaliendelea kuwa sehemu muhimu ya jumla ya gharama zote na kufika uwiano wa asilimia 44 mwaka 2019 ukilinganishwa na asilimia 41 mwaka 2018, uwiano huo uliongezeka kwa asilimia 3 mwaka 2019.

Mizania na Mtaji

Muhtasri wa Mizania

	2019 TZS' Milioni	2018 TZS' Milioni	Badiliko TZS' Milioni	Bora/ (Dhaifu)%
Fedha na salio katika Benki Kuu ya Tanzania	1,341,140	1,070,422	270,718	25
Salio katika benki nyingine	264,326	174,391	86,935	52
Uwekezaji katika amana za Serikali	761,554	740,185	21,369	3
Mikopo halisi kwa wateja	3,595,688	3,251,794	343,894	11
Mali nyingine	593,307	444,192	149,115	34
Jumla ya mali	**6,556,015**	**5,680,984**	**875,031**	**15**
Amana za benki nyingine	33,446	20,770	12,676	61
Amana za wateja	4,922,278	4,327,607	594,671	14
Dhima nyingine	627,902	469,553	158,349	34
Jumla ya dhima	5,583,626	4,817,930	765,696	16
Jumla ya fedha za wanahisa	972,389	863,054	109,335	13
Jumla ya dhima na fedha za wanahisa	**6,556,015**	**5,680,984**	**875,031**	**15**
Uwiano wa mikopo ghafi na jumla ya amana (%)	72	78		
Uwiano wa mtaji mkuu (%)	17	17		
Uwiano wa jumla ya mtaji (%)	19	19		
Mali kwa kiwango hatarishi	4,988,790	4,321,532		15

Mikopo halisi iliyotolewa kwa wateja iliongezeka kwa asilimia 11 mwaka 2019 na kufika shilingi bilioni 3,595 huku ukuaji ukishuhudiwa katika mikopo ya aina tofauti. Amana za wateja nazo ziliongezeka kwa asilimia 14 na kufika shilingi bilioni 4,922 mwaka 2019 kwa jinsi Benki ilijielekeza zaidi katika kuboresha ubora na mchanganyiko wa dhima na amana za wateja. Uwiano wa mikopo na amana za wateja uliimarika kutoka asilimia 78 mwaka uliotangulia hadi asilimia 72 mwaka 2019.

Uwiano wa Mtaji

Benki ina mtaji wa kutosha ikiwa na uwiano wa mtaji mkuu wa asilimia 17 ambao ni juu ya matakwa ya kikanuni ya asilimia 12.5 huku uwiano wa jumla ya mtaji ukiwa asilimia 19.

Majumuisho

Kuna maendeleo mazuri kwenye jitihada za kuboresha Benki. Tumepata ukuaji imara wa mizania , tumekuza mapato yasiyo ya riba hasa katika nusu ya pili ya mwaka 2019, tumeonesha ufanisi katika kudhibiti gharama pamoja na mikopo isiyolipika hivyo kuwa na ufanisi mkubwa kwa ujumla.

Tumeshuhudia mlipuko wa ugonjwa wa virusi vya Corona (COVID 19) ambao unatarajiwa kuathiri biashara nyingi hivyo tathmini yetu ya awali inatia matumaini kwani Benki ina ukwasi wa kutosha na rasilimali nyinginezo muhimu kukabiliana na mtikisiko wowote unaoweza kutokea. Hata hivyo, mpaka sasa hakuna mtikisiko wowote uliotokea kwenye biashara yetu ambao unahitaji marekebisho ya taarifa zetu za fedha kwa mwaka unaoishia Desemba 31, 2019.

Inatia moyo kuona mapato ya uendeshaji/operesheni yameongezeka na kuimarika kwa mizania ingawa juhudi zaidi zinahitajika kuongeza ufanisi ili kuwa na matokeo bora zaidi. Juhudi zinaendelea kuhakikisha tunatoa mikopo inayolipika kwa wateja wa sekta na makundi mbalimbali, kuimarisha ukusanyaji wa marejesho, kupanua biashara na ubanaji wa matumizi ili kupunguza gharama za uendeshaji. Tutaendelea kuwa wakweli na kujitoa zaidi kwa mwaka 2020 tukiongozwa na kaulimbiu ya 'BENKI YA NMB KUFIKA VIWANGO VINGINE.'

Benedicto M. Baragomwa, CPA, CISA
Kaimu Afisa Mkuu wa Fedha

TATHMINI YA UTENDAJI KIBIASHARA

1. Idara ya Wateja Wadogo na Kati

Idara ya wateja wadogo au rejareja inajumuisha wateja binafsi (mtu mmojammoja au vikundi wakiwamo watumishi wa umma), huduma kwa kampuni (ndogo sana, ndogo na za kati), mikopo ya kilimo, bima, huduma za kadi na mtandao. Idara hii hutoa huduma mbalimbali za fedha ikiwamo miamala mbalimbali, akaunti ya akiba, mikopo ya nyumba, mikopo ya magari, mikopo yenye dhamana na isiyo na dhamana pamoja na huduma ya malipo kwa mtu binafsi, biashara au kilimo biashara.

Mwaka 2019 mikopo iliyotolewa kwa wateja wadogo iliongezeka kwa asilimia 16, hivyo kupandisha mapato ya riba kwa asilimia 10. Kulikuwa na juhudi za kukuza amana za wateja katika mwaka ambazo ziliongezeka kwa asilimia 18 hivyo kufika shilingi trilioni 3.4. Ufanisi huo umetokana na mkakati wa kushawishi na kuvutia amana za wateja pamoja na uuzaji wa Hati Fungani.

Mikopo iliyotolewa kwa watu binafsi ilikua kwa asilimia 19 na kufika shilingi trilioni 2.35 kutoka shilingi trilioni 1.97 iliyotolewa mwaka 2018. Mikopo iliyotolewa kwa wafanyabiashara wadogo na wa kati, ilikua kwa asilimia 1 na kufika shilingi bilioni 586. Kwa mwaka mzima, Benki ilizingatia utaratibu wa ukopeshaji kujihakikishia mikopo inayotolewa inakuwa bora na idara ilijiwekea mikakati kadhaa kufanikisha hili. Kitengo cha mikopo ya kilimo kilikuwa na ufanisi mzuri kwani mikopo iliyotolewa iliongezeka kwa shilingi bilioni 17 ikilinganishwa na iliyotolewa mwaka jana.

Katika kuongeza wateja ili kukuza kiwango cha mikopo inayotolewa ukiachana na wafanyakazi wenye mishahara, kulikuwa na huduma tofauti zilizoanzishwa. Huduma hizi zilijumuisha:

- Mkopo wa Wakala (Floti-Fasta) – Huu ni mkopo usio na dhamana kwa mawakala wote wa Benki ya NMB.
- Mkopo wa Mshahara wa mapema – Huu ni mkopo unaotolewa ndani ya mwezi mmoja kwa wateja wanaopitishia mishahara yao Benki ya NMB.
- Mikopo ya wastaafu na wanaotarajia kustaafu.
- Mikopo ya ujenzi wa nyumba inayowapa wateja wetu fursa ya kukopa hata wakiwa na kiwanja tu chenye hati.

Mkakati wetu wa kutoa huduma kidijitali ulijikita katika kukidhi mahitaji ya wateja kwanza, ukidhihirishwa na uzinduzi wa huduma mpya kupitia simu za mkononi (Mobile App) iliyoboreshwa kutoka NMB Klik na kuwa NMB Mkononi ambayo inawapa wateja wetu fursa ya kufanya chochote kwenye akaunti zao kupitia simu ya mkononi.

Mwaka 2019 huduma zetu za kidijitali na nyinginezo kwa mfano, kupitia intaneti, simu za mkononi, mawakala wa Benki au vituo vya mauzo ziliongeza kiasi pamoja na thamani ya miamala iliyofanyika.

NMB Wakala

NMB Direct (Internet Banking)

NMB Mkononi

Katika kuhakikisha NMB inaendelea kuwa karibu na wateja wake, tulitanua mtandao wetu kwa kuongeza maeneo ya kupata huduma. Tuliongeza matawi yetu kutoka 223 yaliyokuwapo mwaka 2018 hadi matawi 224 mwaka 2019. Hatua hiyo ilienda sambamba na ukarabati wa matawi yaliyopo. Vilevile, tuliongeza mashine za kutolea fedha (ATM) kutoka 776 zilizokuwapo mwaka uliopita hadi 794 mwaka 2019. Vituo vya huduma navyo viliongezeka kutoka 161 hadi 487 ndani ya kipindi hicho sawa na ongezeko la asilimia 102.

Mwaka 2020 tunakusudia kuendelea kuhamasisha matumizi ya huduma zetu mbadala huku tujielekeza zaidi katika kukuza amana za wateja kwa kuwa na huduma za kibunifu zaidi zitakazozinduliwa kwa dhamira ya kukidhi matarajio ya mteja binafsi na malengo ya biashara zake.

2. Idara ya Wateja Wakubwa

Idara ya huduma za jumla au za wateja wakubwa ina lengo la kuhakikisha mteja anakuwa na wigo mpana wa huduma zenye viwango vikubwa kukidhi mahitaji yake.

Huduma hizi zinajumuisha mkopo wa mtaji, menejimenti ya fedha taslimu na mikataba ya biashara, mikopo ya ugavi, mikopo ya mkataba na taasisi nyingine za fedha (syndicated loans) au klabu, bila kusahau huduma ya ukusanyaji mapato au utekelezaji wa malipo.

Idara ya wateja wakubwa inatoa huduma kwa sekta zote za uchumi nchi nzima kupitia matawi yetu zaidi ya 220 yaliyosambaa kila pembe na ATM zaidi ya 790 zilizowekwa maeneo ya kimkakati pamoja na mawakala wetu zaidi ya 5,980.

Baadhi ya sekta zinazohudumiwa na idara hii ni:

- Viwanda
- Mafuta na gesi asilia
- Nishati na madini
- Mawasiliano
- Biashara ya bidhaa za kila siku
- Biashara ya bidhaa za jumla
- Metali na Madini
- Utalii
- Afya

Mwaka 2019, idara ya wateja wakubwa iliendelea kuimarisha ushirikiano wa kusaidia kufanikisha miradi mikubwa ya Serikali kwa kutoa shilingi trilioni 1.2 (Dola milioni 450 za Marekani.)

Idara pia ilitoa mikopo ya kilimo hasa kwa wanunuzi wa pamba, tumbaku na korosho, ilifanikisha uingizaji wa magunia ya kubebea korosho kutoka nje na kuwezesha mafunzo ya maafisa masoko ya vyama vya msingi vya ushirika (AMCOS) wa mazao tofauti kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Kilimo ya Benki ya NMB.

Katika kipindi hicho, mikopo ya biashara ilishamiri ikichangiwa na hamasa kubwa iliyotolewa mwaka 2017 na 2018. Kuwezesha zaidi mipango ya wateja wetu na, kuanzisha ushirikiano wa kimkakati na taasisi za Uturuki, China na benki nyingine kubwa duniani. Hii iliongeza matumizi ya huduma zetu mfano Barua ya Udhamini wa Biashara ya Nje (Import and Export Letters of Credit), mkopo wa kuingiza bidhaa nchini, udhamini wa Benki, ukusanyaji wa nyaraka na mkopo kabla ya kusafirisha bidhaa nje ya nchi.

Mfumo wetu wa biashara unatumia zaidi ubunifu wa kidijitali unaosaidia kuboresha bidhaa na huduma zetu hivyo kukidhi viwango vya kimataifa kwa wateja. Mwaka 2019 idara ilifanikisha mikataba mipya na taasisi kadhaa za umma kuzisaidia kukusanya mapato yao kielektroniki. Mkakati huo ulihusisha hospitali za Serikali, zaidi ya mamlaka 160 za Serikali za Mitaa pamoja na huduma kwa saa 24 kwa Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) na Idara ya Uhamiaji kwa vituo vilivyopo mipakani. Idara pia ilifanikisha kufunga mfumo maalumu wa kukusanya mapato ya Mamlaka ya Hifadhi za Taifa (TANAPA) na Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro (NCAA) kwa malipo yote ya utalii. Mtandao wetu wa huduma kwa intaneti pia ulihuishwa katika kipindi hicho na kuzinduliwa upya.

Katika mwaka huo, jumla ya mikopo iliyotolewa ilipungua kwa asilimia 1 kutoka shilingi bilioni 795 iliyokopeshwa mwaka 2018 hadi shilingi bilioni 785. Kwa ushirikiano wa karibu na wateja wetu, amana zao ziliongezeka kwa asilimia 7 na kufika shilingi trilioni 1.444. Mapato yasiyo ya riba yaliongezeka kwa asilimia 15 na kufika shilingi bilioni 37.8 mwishoni mwa mwaka 2019 ikilinganishwa na shilingi bilioni 32.9 za mwaka 2018.

Mikopo ya biashara ilikuwa kwa asilimia 28 kutoka shilingi bilioni 667 mwaka 2018 mpaka shilingi bilioni 854 mwaka 2019.

Idara ilifanikiwa kupunguza kiasi cha mikopo chechefu kwa kuzungumza na wateja wenye changamoto tofauti na kuwasaidia kukabiliana nazo hivyo kuwa na matokeo mazuri zaidi ya ilivyokuwa mwaka 2018.

Mwaka 2020, idara itaboresha huduma zake kwa kuimarisha ufanikishaji wa miradi na mikopo ya biashara kwa namna isiyomchelewesha mteja kufanikisha kusudi lake huku ikimsaidia kukusanya mapato yake sambamba na kufanikisha malipo kwa wadau wake. Hatua zetu za ndani pia zitawekwa kidijitali ili kuharakisha huduma kwa mteja.

3. Idara ya Hazina

Kwa mwaka 2019, idara ya hazina ilikusanya shillingi bilioni 111.4 zilizojumuisha shilingi bilioni 24.5 kutokana na ubadilishaji fedha ambazo ziliongezeka kwa asilimia 17 kutoka mwaka uliopita. Mchango mkubwa katika hili ulitokana na kushamiri kwa biashara nchini hasa ya ubadilishaji fedha katika robo ya kwanza ya mwaka kulikotokana na kufungwa kwa maduka ya kubadilishia fedha. Mchango mwingine ulitokana na kukua kwa sekta ya mawasiliano na viwanda pamoja na nishati, ujenzi na madini. Baada ya kuwa mwenendo ulioridhisha katika robo ya kwanza, katika kipindi kilichobaki sarafu ya Tanzania ilikuwa ni wastani wa shilingi 2,300 kwa Dola 1 ya Marekani ikipanda au kushuka ndani ya shilingi 10. Uimara huo ulitokana na mwenendo mzuri wa uingizaji mashine na mitambo kutoka nje na uuzaji mzuri wa mazao ya kilimo nje ya nchi pamoja na kuimarika kwa sekta ya utalii. Uamuzi wa Benki Kuu ya Tanzania (BoT) kununua fedha za kigeni ulisaidia kuimarisha soko.

MWENENDO WA THAMANI YA SHILINGI DHIDI YA DOLA MWAKA 2019

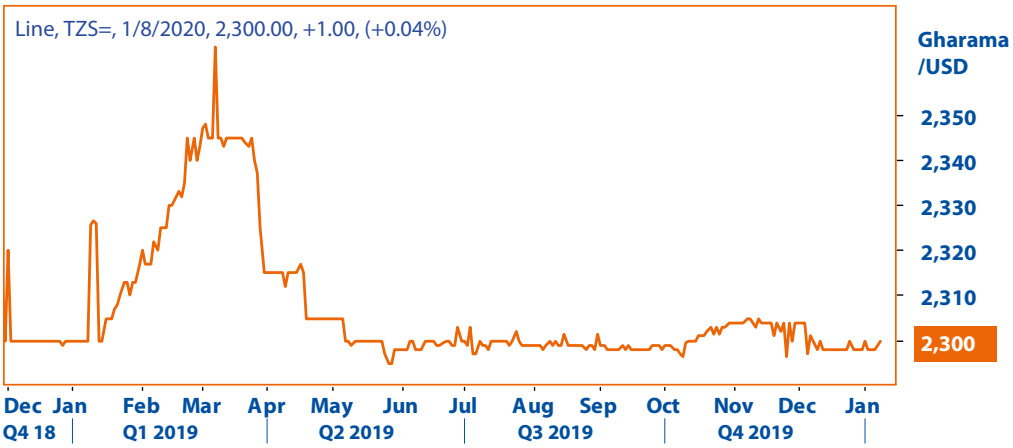

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na Reuters

Mapato yatokanayo na uwekezaji kwenye amana na hati fungani yalipingua kwa asilimia 6 mwaka 2019 kutokana na uamuzi wa Benki kuwekeza zaidi kwenye amana na hatifungani za muda mfupi za Serikali zinazotoa faida ndogo kwenye robo tatu za kwanza za mwaka na kuachana na za muda mrefu zenye faida kubwa. Mapato hayo yalifika shilingi bilioni 87.6. Mabadiliko hayo yalifanywa kwa minajili ya kuhakikisha Benki inaendelea kuwa na ukwasi wa kutosha kutoa mikopo isiyohitaji dhamana hasa kwa watumishi wa Serikali (SWL) ambayo mahitaji yake yalikuwa yanaongezeka. Pamoja na hili, ilikuwa kumudu ongezeko la riba kwa mikopo iliyokopwa na Benki kuanzia Januari 2019.

Kwa ujumla, hali ya ukwasi ilikuwa nzuri kwani Benki ziliendelea kuongeza kasi ya kukopesha kwa asilimia 11.1 mwaka 2019 ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 4.9 mwaka 2018 (Ripoti ya kila mwezi ya Benki Kuu ya Tanzania, Januari 2020). Vilevile, maombi ya ununuzi wa amana na hatifungani za Serikali yalivuka malengo kwa kati ya asilimia 31 na 50.5 mpaka Desemba 2019.

Hali hii imesaidia kupunguza ukuajiwa riba hivyo kuifanya ama ibaki palepale au ipungue kidogo. Hata hivyo, riba ya ukopeshanaji baina ya benki iliongezeka kutoka asilimia 3.09 iliyokuwapo Desemba 2018 hadi asilimia 3.88 Desemba 2019. Hii imetokana na uhitaji mkubwa wa mikopo hiyo mwaka 2019 ikilinganishwa na uliopita ambayo katika kipindi hicho iliongezeka kwa asilimia 24.

RIBA YA TZS: DESEMBA 2018 NA 2019

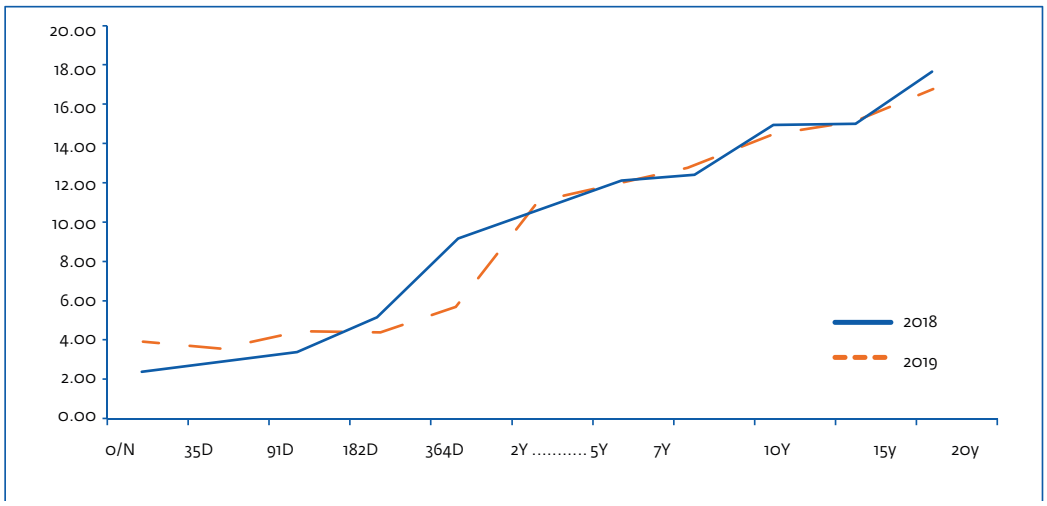

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na Reuters

Ukwasi

Benki iliendelea kuwa na ukwasi wa kutosha ambao uwiano wake ulifika asilimia 38 ambao ni wa juu ikilinganishwa na asilimia 20 inayopendekezwa na mamlaka za udhibiti hivyo kuifanya kuwa na msingi imara wa kukidhi mahitaji ya mikopo ya wateja kwa mwaka 2020 na kuendelea.

Katika kutekeleza Malengo ya Benki ya Mwaka 2020 ya kuongeza vyanzo vya mapato, Benki ilifanikiwa kuanzisha kitengo cha huduma za amana mwaka 2019. Tangu kilipoanzishwa, kitengo hicho kimeshirikiana vyema na wadau huku kikijitangaza kwa wateja na kushirikiana na Mamlaka ya Masoko ya Mitaji na Dhamana (CMSA) ili kutangaza zaidi huduma zake kwa umma. Kwa kushirikiana na idara ya wateja wadogo, kitengo hiki kilifanikiwa kuingiza shilingi bilioni 83.4 katika mauzo ya awamu ya tatu ya amana ya Benki ya NMB ambayo maombi ya ununuzi wake yalizidi kwa asilimia 333. Benki pia ni mshiriki hai katika Soko la Hisa Dar es Salaam (DSE) hasa katika kitengo chake cha mauzo ya amana.

4. Teknolojia na Mapinduzi ya Kidijitali

Ubunifu na Utafiti

Wateja wetu ndio uti wa mgongo wa kila shughuli tunayoifanya. Wakati wote tunazingatia mahitaji yao tukitambua kuwa kila mmoja na kila biashara ina mahitaji na malengo yake tofauti. Hii inatusaidia kugundua na kuwasaidia wateja wetu kutafiti na kuelewa mahitaji yao. Huduma na bidhaa zetu za kibunifu hutumia teknolojia rafiki kukidhi mahitaji haya ya wateja wetu. Tukiendelea na ubunifu huu, msimamo wetu ni kubadili mustakabali wa sekta ya fedha nchini.

Jukwaa la Huduma za Bima

Ni huduma kamili kwa wateja wa Benki ya NMB na wananchi wengine kwa ujumla kupata huduma za bima ikijumuisha kutoa fidia, kukusanya na kulipa kamisheni.

Host to Host

Ni huduma ya kidijitali inayosafirisha taarifa kati ya benki na wateja wake wakubwa. Ni huduma inayofuatilia na kuratibu miamala bila kuhitaji uingizaji upya wa taarifa. Mwaka 2019, miamala yenye thamani ya shilingi bilioni 551 ilifanikishwa kupitia huduma hii.

IFRS 9 & Mikopo

Ni mfumo wa kidijitali unaowezesha ukokotozi wa mkopo na utoaji wake huku ukiainisha historia ya mkopaji na uwezo wake wa kurejesha. Mfumo pia unahusisha menejimenti ya dhamana, uhalisi wa taarifa na uwiano wa mikopo isiyolipika.

Mfumo wa malipo kwa wateja

Tumeendelea kuwarahisishia wateja wetu kwakuwawekea mfumo unaopokea malipo kutoka kwa wateja wao kupitia jukwaa letu.

Mkopo wa Fanikiwa

Katika kutanua wigo wa bidhaa zetu, tuliendelea kuzindua huduma kwa wajasiriamali wadogo na wa kati ijulikanayo kama Mkopo wa Fanikiwa unaowaruhusu kukopa kati ya Shilingi laki 5 hadi Shilingi milioni 5.

Huduma za Kiteknolojia, Majukwaa na Programu za Kidijitali

Katika kufanikisha utekelezaji wa mkakati wetu wa huduma za kidijitali, Benki ya NMB ilizindua huduma kadhaa za kibenki zinazowafikia wateja wakati wowote (saa 24/7).

Miongoni mwake ni uzinduzi huduma zile zipatikanazo kupitia intaneti (NMB Direct) ikiwa ni maboresho ya programu (app) iliyokuwapo. NMB Direct ni huduma kwa ajili ya wateja wote; wadogo kwa wakubwa. Inawawezesha kufanya miamala na kupata huduma zinazopatikana katika tawi mfano mkopo wa biashara, huduma za kimataifa, maelekezo maalumu, ulipaji wa bili mbalimbali mtandaoni na uhamishaji wa fedha kwenda simu ya mkononi, benki au taasisi za fedha za kimataifa.

Kuisaidia Serikali kufanikisha malipo na ukusanyaji wa mapato yake, Benki ya NMB ilianzisha mfumo rahisi wa kupokea malipo ya bili mbalimbali za Serikali kupitia majukwaa ya kidijitali iliyonayo na hivi karibuni ikawezesha malipo ya bili za Serikali kufanywa kupitia mawakala wake waliopo maeneo tofauti nchini ambako kadi ya benki hutumika kufanikisha hilo kwa kila mteja aliyepewa namba ya malipo (control number). Huduma hii inakusudia kuongeza matumizi ya malipo yasiyotumia fedha taslimu.

Miundombinu ya Teknolojia na Usalama Mtandaoni

Katika kuchochea mapinduzi ya kidijitali, Benki iliendelea kuboresha miundombinu yake ikiwamo kituo chake cha data kinachofanikisha huduma kwa asilimia 99.99 kwa wateja pamoja na kusaidia utoaji wa huduma nyingine mpya zinazobuniwa.

Benki iliongeza ufanishi katika operesheni zake mwaka 2019 kutokana na kutumia mfumo wa pamoja wa mawasiliano (Unified Communication System) kwenye matawi yake yote pamoja na ofisi za kanda hivyo kuwezesha mawasiliano baina ya wafanyakazi na wateja. Teknolojia pia imefanikisha kukidhi mahitaji ya wateja wanaopiga simu kwenye kituo chetu cha huduma kwa wateja.

Kupunguza gharama za uendeshaji lilikuwa ni lengo letu jingine kwa mwaka 2019 na Benki ilifanikisha hili kwa kiasi kikubwa baada ya kutumia miundombinu ya teknolojia iliyoboreshwa.

Kutokana na kuibuka kwa matukio ya uvamizi wa majukwaa ya mtandaoni, usalama ni kipaumbele chetu muhimu. Mwaka 2019 miundombinu ya ulinzi na usalama wa kidijitali ilikuwa na uwezo wa kung'amua na kuzuia uvamizi wa aina yoyote uliopangwa hivyo kuwahakikishia wateja wetu usalama wa taarifa zao kwa viwango vya kimataifa.

Kila mwaka, ukaguzi binafsi hufanywa kwenye miundombinu na mifumo iliyopo. Ukaguzi uliofanywa na Benki Kuu ya Tanzania pamoja na jaribio la kitaalamu lililofanywa na kampuni ya ukaguzi ya PwC iliongeza kujiamini kwetu katika suala la ulinzi wa taarifa za wateja wa Benki.

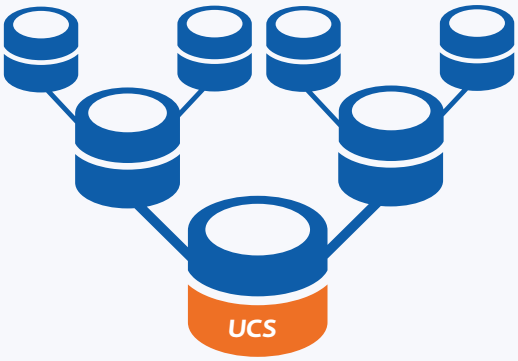

5. Mikopo

Baada ya changamoto kadhaa ambazo Benki ilikabiliana nazo kuanzia mwaka 2016 hadi 2018 ikiwamo matumizi ya kanuni mpya ya kimataifa ya uwasilishaji hesabu za fedha, namba 9 (IFRS 9), mambo yameanza kubadilika kwa mikopo isiyolipika au yenye dalili hizo kupungua kwa mwaka 2019.

Idara ya mikopo kwa kushirikiana na wadau wengine ilitekeleza mikakati kadhaa yenye lengo la kuboresha ukusanyaji wa marejeshoi ya mikopo inayotolewa. Utekelezaji wa kanuni mpya za uhasibu (IFRS 9), uangalizi wa dhamana, uwiano wa amana na hatifungani/mikopo isiyolipika ni miongoni mwa hatua zilizosaidia kuboresha ufanisi wa eneo hili katika mwaka husika.

Ingawa uwiano wa mikopo isiyolipika na jumla ya mikopo yote uliongezeka kutoka asilimia 5.9 mwaka 2018 hadi asilimia 6.9 mwaka 2019, bado ulikuwa chini ya wastani wa sekta nzima ambao ni asilimia 10.7 ila juu ya matakwa ya kisheria, ambayo ni asilimia 5. Ongezeko la uwiano huo unatokana na mwenendo wa soko kuanzia mwaka 2017 utoaji wa mikopo ulipopungua hasa ile ya wateja wakubwa zikiwamo kampuni. Hata hivyo, lengo lililopo ni kuhakikisha uwiano huo unashushwa mpaka chini ya asilimia 5.

Jukumu lililopo mbele yetu ni kuongeza ufanisi, kuboresha muundo wa mikopo inayotolewa, kusimamia na kuzingatia matakwa yote ya ukopeshaji pamoja na kutumia zaidi mifumo ya kidijitali kufanikisha biashara na malengo ya Benki.

Idara ya usimamizi wa mikopo yenye hali ngumu (SAM) imeboreshwa ili kukidhi mahitaji yaliyopo kwa kuongeza uelekeo wake kwa wateja wenye hali ngumu. Kutokana na hatua hiyo, mafanikio yameonekana katika ukusanyaji wa mikopo kwa wateja walioyumba kibiashara pamoja na madeni yasiyolipika kiasi cha kuvuka malengo ya mwaka uliotangulia kwa asilimia 21. Mabadiliko ya idara yalikamilika mwishoni mwa robo tatu ya mwaka 2019 na mikakati yote inakusudiwa kuboresha ufanisi wa mwaka 2020.

Idara yetu ya mikopo iliendelea kufanya vyema ikijikielekeza zaidi kwenye malengo yake ya kutoa mikopo mingi kadri iwezekanavyo, kuratibu na kusimamia ukopeshaji pamoja na ukusanyaji madeni yaliyopo.

Idara inasimamia mikopo ya wateja wadogo ambayo ni asilimia **62%** *ya jumla ya mikopo yote inayotolewa na Benki.*

Mikopo iliyotolewa kwa waajiriwa imeonyesha ufanisi mkubwa katika mwaka husika ikilinganishwa na mwaka 2018.

6. Taarifa ya Rasilimaliwatu

Majukwaa ya Kuwashirikisha Wafanyakazi maarufu kama SIKIKA Forums yalizinduliwa mwaka 2019 kuziba pengo la kutokuwapo kwa chama cha umoja wa wafanyakazi. Majukwaa haya yametoa nafasi ya majadiliano kwa wafanyakazi ambao ni wanachama wa chama cha wafanyakazi na wasio wanachama. Vilevile yamewezesha mawasiliano kati ya wafanyakazi na menejimenti hivyo masuala ya watu na hata kiofisi kujadiliwa. Changamoto na matatizo mbalimbali ya kiutendaji pamoja na ya wafanyakazi yametatuliwa kwenye majukwaa haya hivyo kuweka mazingira mazuri ya kazi kwa watumishi wa Benki.

Agosti 2019, Benki iliidhinisha kutumika kwa sera mpya za rasilimali watu baada ya menejimenti kuzipitia zilizokuwepo. Mabadiliko kadhaa yamefanywa kusisitiza ufanisi wa wafanyakazi kwa kuainisha maeneo ya kipaumbele yanayoinufaisha Benki pamoja na kuongeza uwajibikaji wa wafanyakazi pamoja na mameneja hivyo kuongeza faida ya Benki.

Mwongozo wa saa za kazi uliidhinishwa na kuanza kutekelezwa katika mwaka 2019. Mwongozo huo unatoa maelekezo ya namna tofauti za utendaji wa wafanyakazi unaokidhi mahitaji yaliyopo kulingana na mabadiliko ya biashara yaliyopo huku yakiboresha ufanisi na faida ya Benki. Vilevile, utawawezesha wafanyakazi kupata muda wa kutosha kufanya mambo mengine baada ya majukumu ya kiofisi hivyo kuboresha utendaji wa kila mmoja.

Katika jitihada za kuwajengea uwezo wafanyakazi wetu hasa wazawa na kuajiri wapya wenye sifa zinazohitajika, tulipunguza gharama za kuwatumia washauri elekezi katika Benki kwa kipindi hichi. Nafasi tano za washauri elekezi zilifutwa mwaka jana hivyo kuokoa gharama kwa kiasi kikubwa.

Aidha, katika kutekeleza mkakati wa Benki wa kuongoza kwa huduma za kibunifu, kuhamasisha matumizi ya teknolojia na kutoa mazingira wezeshi kwa wafanyakazi kukua kitaaluma, mafunzo ya uongozi yalitolewa kwa mameneja wote mwaka 2019.

Utaratibu ufuatao uliwekwa kuhakikisha wafanyakazi wote wanakuwa na ujuzi, maarifa na uwezo unaohitajika, na vipawa vyao pamoja na kuhakikisha kurithishana majukumu kunaendelezwa kwa mfumo unaokubalika kukidhi malengo ya mfanyakazi pamoja na dira ya Benki:

- Utaratibu wa Kulinda Vipawa – kuwezesha na kufanikisha malengo ya Benki kwa kuwatambua, kuwashawishi, kuwaendeleza, kuwatumia kwa ufasaha zaidi na kuwabakiza wafanyakazi wenye uwezo wa ziada ndani ya Benki. Hii huokoa muda na kupunguza gharama za kuajiri wafanyakazi wapya.
- Utaratibu wa Kurithishana Majukumu – kuimarisha na kuhamasisha maendeleo ya wafanyakazi na kuhakikisha nafasi nyeti haziathiriki hivyo kuiwezesha benki kufanikisha malengo yake.
- Utaratibu wa Kulinda Uwezo (Mwongozo wa Mtandao Matawi) – kuunganisha utendaji wa mfanyakazi mmoja mmoja na malengo ya Benki. Hii inasaidia kubaini na kuibua vipaji, uwezo wa ziada na juhudi za wafanyakazi katika utekelezaji wa majukumu yao kwa ufanisi mkubwa zaidi.
- Utaratibu wa Kuwakuza Wafanyakazi Wachanga – huu ni msingi muhimu katika maendeleo ya wafanyakazi wetu. Unatumika pale mfanyakazi anapotaka kulifahamu na kulijua kwa kina jambo fulani la kibiashara, majukumu ya kiofisi au kukuza uwezo wake binafsi wa kujiamini nk. Hii inaiwezesha Benki kuwa na wafanyakazi bora zaidi ambao watapandisha faida.

7. Udhibiti wa Majanga

Mwaka 2019 ulikuwa na mambo mengi katika idara ya udhibiti majanga. Mafanikio kadhaa yamepatikana katika kipindi hicho yaliyochangia kuongeza ukomavu wa mwongozo wa Benki kukabiliana na majanga (ERM). Mafanikio haya yalijumuisha yale ya mapato na yasiyo ya mapato lakini kubwa katika hayo ikiwa ni uzingatiaji wa maelekezo na matakwa ya mamlaka za udhibiti yaliyoongeza thamani kwa wadau wakiwamo wafanyakazi, wateja na wanahisa.

Yafuatayo ni miongoni mwa mafanikio yaliyojidhihirisha mwaka 2019:

Kuongeza ufanisi na matumizi ya teknolojia

1. Kukamilisha mradi wa kusimika kanuni za kimataifa za uwasilishaji hesabu za fedha (IFRS 9)
2. Kukamilisha ufungaji wa mfumo wa kudhibiti hatari za kiutendaji
3. Kukamilisha ufungaji wa mfumo wa kudhibiti kughushi ambao hutambua na kuzuia miamala yoyote isiyofuata utaratibu

Kubainisha viashiria vya vihatarishi

1. Kubainisha viashiria vya vihatarishi
2. Kuongeza upimaji wa ukwasi wa benki kutoka mara moja mpaka mara mbili kwa mwaka ili kujiridhisha namwenendo uliopo
3. Mwaka 2019 yalifanyika mapitio ya uwezo wa kuhimili vihatarishi kwa ushirikiano wa karibu na bodi ya wakurugenzi, meneimenti na wakuu wa idara yaliyosaidia kuboresha uhimilivu na uratibu wa vitarishi
4. Idara ya udhibiti majanga pia iliendesha mafunzo kwa wafanyakazi wa makao makuu pamoja na waliopo katika matawi ili kuongeza uelewa hivyo kupunguza uwezekano wa Benki kupata hasara

Kuboresha utawala na Malengo ya Benki

1. Mapitio ya mwongozo wa utawala wa Benki yamesaidia kuongeza ufanisi, kupunguza kujirudia na kuingiliana kwa majukumu kati ya kamati za utawala na kutoa uwezo wa kufanya uamuzi kwa mameneja kila inapowezekana. Mwongozo mpya uliidhinishwa na kuridhiwa
2. Eneo jingine la kipaumbele kwa mwaka 2019 lilikuwa uzingatiaji wa misingi ya utendaji kwa wafanyakazi wote wa Benki ya NMB pamoja na sera ya biashara na hatua za ndani. Jitihada zinaendelea kuimarisha utoaji wa taarifa nyeti zinazoweza kuathiri utendaji wa Benki bila mtoa taarifa kufahamika ikiwa ni sehemu ya Mkakati wa TOKOMEZA unaolenga kukabiliana na udanganyifu wowote unaoweza kufanywa
3. Mafunzo kwa wafanyakazi ni eneo jingine lililopewa kipaumbele mwaka 2019. Ufanisi uliongezeka kutokana n amaboresho yaliyofanywa

Kuboresha uzingatiaji wa kanuni

Uzingatiaji wa kanuni ni suala linalopewa uzito wa juu na Benki. Mwaka 2019 haukuwa tofauti, tulizingatia na kuhakikisha kanuni zote zinatekelezwa kama inavyotakiwa. Hii ilikuwa kwa kanuni za ndani hata kimataifa. Mafanikio kadhaa yalijidhihirika katika eneo hili ikiwamo:

1. Utekelezaji wa masharti ya uhitaji wa ulinzi wa takwimu ya Umoja wa Ulaya (GDPR) – ambao ni mradi wa Benki ya NMB kukidhi mahitaji ya wateja wake binafsi na kampuni zilizopo kwenye umoja huo.
2. Kukidhi vigezo vya benki wabia wetu wanaitambua Volcker Rule kwa kuzingatia mahitaji ya TOTUS
3. Utekelezaji kwa wakati wa mabadiliko ya kanuni zaidi ya 15 yaliyofanywa ndani ya mwaka 2019. Hatua za ziada pia zilichukuliwa katika utambuzi wa wateja wetu (KYC) ili kupunguza vitaharishi vinavyosababishwa na wateja na wasio wateja pamoja na wadau wengine wanaokuja kupata taarifa na huduma mbalimbali.

8. Ukaguzi wa Ndani

Majukumu

Idara ya ukaguzi wa ndani (IAF) inayo maeneo mawili ya kuripoti taarifa za utendaji wake; kwanza ni kwa Bodi ya Wakurugenzi na pili kwa mkurugenzi mtendaji. Idara inaongozwa na mkaguzi mkuu wa ndani anayesaidiwa na wakaguzi wengine 34. Idara inao wataalamu wenye uwezo na uzoefu tofauti wanaotofautiana kwa umri, elimu na jinsia. Idara inaisaidia Benki ya NMB kufikia malengo yake kwa kutekeleza majukumu yake kwa uhuru hivyo kuboresha ufanisi unaohitajika, uzingatiaji wa utaratibu uliowekwa na masuala ya utawala na uongozi. Idara inatoa uhakika na ushauri kwa Bodi ya wakurugenzi pamoja na uongozi wa juu wa benki kutokana na ukaguzi inaofanya kila wakati na usimamizi wa utaratibu wa biashara kama inavyohitajika.

Malengo ya Ukaguzi wa Ndani

Malengo ya idara ya ukaguzi wa ndani wa benki ya NMB ni kulinda na kukuza masilahi ya Benki kwa kutoa uhakika wa kitaalamu juu ya vihatarishi vinavyoweza kusababisha athari na kushauri hatua za kuchukua na kupendekeza namna ya kukabiliana na hatari zilizopo.

Utendaji wa Idara ya Ukaguzi wa Ndani mwaka 2019

Ukaguzi wa ndani wa Benki ya NMB unatumia mfumo wa kutathmini vihatarishi vilivyopo hivyo mkakati na mpango kazi wake wa mwaka hujielekeza katika kuangalia hatari zilizopo. Mpango kazi wa ukaguzi wa ndani huzingatia matokeo ya tathmini ya vihatarishi, matarajio ya wadau muhimu, mpango mkakati wa biashara wa Benki ya NMB, hatari za biashara zinazoweza kujitokeza na mahitaji ya kikanuni. Vilevile, mpango huo hutoa fursa ya kuzishughulikia hatari zozote zinazoweza kujitokeza kuhakikisha mipango iliyopo inatekelezwa kama ilivyopangwa.

Mwaka 2019 Idara ya Ukaguzi wa Ndani ilitekeleza majukumu yake kulingana na Mpango wa Ukaguzi wa Mwaka ulioridhiwa na kuthibitishwa na Bodi ya Wakurugenzi ukizingatia vigezo vya kitaaluma vya kimataifa vinavyotolewa na Taasisi ya Wakaguzi wa Ndani (IIA). Idara ilitoa ripoti ya maenedeleo ya utekeleza wa mpango wa mwaka wa ukaguzi kwa Bodi ya Wakurugenzi na Benki Kuu ya Tanzania (BOT) na masuala muhimu yaliyobainika katika kila robo ya mwaka. Idara iliendelea kutumia teknolojia na mbinu za kutathmini takwimu katika utekelezaji wa majukumu yake ili kutoa taarifa za kina na zinazoendana na wakati kwa Bodi ya Wakurugenzi na menejimenti. Idara ilihakikisha inasimamia na kuhakikisha utaratibu uliowekwa unafuatwa na kila anayehusika katika mnyororo wa majukumu ndani ya Benki. Mpango mzima wa ukaguzi wa ndani ulitekelezwa kwa mwaka 2019 kama ulivyokusudiwa na idara ilitoa ushauri wa mambo muhimu ya kuzingatiwa na kuboreshwa kwa Bodi ya Wakurugenzi na menejimenti.

Muhtasari wa utambuzi wa Uchambuzi wa Kitakwimu

1. Taarifa za mteja (KYC)

- Ni lazima kupata taarifa za kina za kila mteja

2. Ukokotozi wa mapato

- Ukusanyaji wa madeni yasiyolipika

3. Kuzingatia utaratibu

- Kuboresha utaratibu ili kuongeza ufanisi
- Kubaini miamala inayokiuka utaratibu

4. Ukokotozi wa kodi

- Kuwezesha ukokotozi wa kodi

5. Uhamishaji fedha

- Kuzingatia kanuni
- Ukusanyaji mapato

9. Masoko

Idara ya masoko inalo jukumu la kuhakikisha inasimamia na kutekeleza mipango ya mauzo iliyowekwa kulinganana na malengo ya biashara ya Benki ya NMB kuhakikisha inakuza amana za wateja, inaongeza mapato na kuimarisha ufanisi wake. Haya yote yanawezekana kwa kujielekeza kwenye maeneo mahsusi kama vile kuendesha na kufanikisha kampeni za mauzo, kuwashirikisha wateja na kupeleka vifaa na nyenzo muhimu zinazohitajika kwenye matawi yote ya Benki na vituo vyote vya kuhudumia wateja.

Idara ya masoko inasimamia na kuhakikisha nembo ya Benki ya NMB inatambulika na kulindwa itakiwavyo katika soko la fedha Tanzania linalokua vizuri kwa kukidhi matarajio ya wateja kupitia huduma za kibunifu wa kidijitali. Nembo ya Benki ya NMB imebadilika kutoka kufanikisha malipo mpaka kuwa taasisi ya biashara inayotoa huduma za fedha zenye viwango bora huku ikiwaruhusu wateja wake kupata huduma kwa teknolojia za aina tofauti.

Miongoni mwa malengo ya nembo ya Benki ni kuongeza uwepo wake kwa wateja kuitambua kirahisi na kuwa chaguo lao la kwanza kila wanapofikiria huduma za fedha iwe kupitia matawi yetu, mawakala, vituo vya mauzo vilivyopo maeneo tofauti mfano kwenye viwanja vya ndege na mipakani. Tunaendele akuboresha muonekano wa matawi yetu kwa kufanya ukaguzi wa mara kwa mara na kuhakikisha nembo ya Benki inakidhi viwango.

Mwaka 2019 idara iliendelea kutafuta majukwaa ya kuuza huduma zetu na kuiunganisha benki na wateja tofauti. Miongoni mwa mambo muhimu yaliyofanywa ni kutoa semina na mafunzo kwa wajasiriamali wadogo na wa kati, wachimnbaji wadogo na mawakala wetu waliopo katika mikoa mbalimbali nchini. Majukwaa haya yalitupa fursa ya kupokea mrejesho kutoka kwa wateja na kujifunza changamoto walizonazo hivyo kutuwezesha kuboresha huduma zetu.

Kampeni muhimu zilizozinduliwa mwaka 2019

Floti Fasta

NMB WAKALA Karibu yako zaidi

Floti Fasta (Mkopo wa Wakala): Mawakala wote wa Benki ya NMB nchini wanaruhusiwa kukopa salio kupitia simu zao za mkononi litakalowawezsha kuendelea kutoa huduma kwa wateja.

LIPA ULIPO!

Ukusanyaji Mapato ya Serikali (Lipa Ulipo): Idara ilitoa elimu na hamasa kwa wateja kutumia mifumo tofauti ya Benki ya NMB kufanya malipo serikalini.

Kwa kutumia huduma zetu, mteja anaweza kulipa

- kodi
- Uhamiaji
- kodi ya ardhi na majengo
- ushuru wa mazao ya kilimo

kwa urahisi kupitia

- NMB Wakala
- NMB Direct (Internet Banking)
- NMB Mkononi

BOND Over & Beyond

TZS Bilioni 83.3

Maombi 2,303

Hati Fungani ya NMB: Benki ya NMB ilikuwa na mkakati wa kupata walau shilingi bilioni 25 ili kuimarisha operesheni zake na ikapewa kibali cha kuuza amana ya shilingi bilioni 15 na Mamlaka ya Masoko ya Mitaji na Amana (CMSA). Idara iliendesha kampeni ya mauzo ya hati fungani hizo kupitia vyombo mbalimbali vya habari pamoja na matawi yetu iliyofanikisha kupokea maombi 2,303 yenye thamani ya shilingi bilioni 83.3 hivyo kuzidi lengo kwa asilimia 333.

KAMILIKA WITH AFYA LOAN LOAN UPTO 5B

Mkopo wa Afya (Afya Loan): Kwa kushirikiana na Medical Credit Fund, Benki ilizindua mkopo wa afya kwa ajili ya taasisi zinazotoa huduma za afya kuziwezesha kupata mtaji wa mpaka shilingi bilioni 5.

MastaBODA

MastaBoda: Kwa kushirikiana na kampuni ya Mastercard inayotoa huduma mbalimbali za malipo, ziliboreshwa na kumwezesha abiria wa bodaboda kumlipa dereva kupitia simu ya mkononi hivyo kuhamasisha matumizi ya malipo ya kidijitali kwa kundi hilo.

NMB mkononi

NMB Mkononi: Mwaka 2019 Benki iliboresha huduma yake kupitia simu za mkononi kwa kuifanya iwe rahisi na rafiki kutumia. Iliibadilisha kutoka NMB Mobile na kuwa NMB Mkononi. Maboresho hayo yalifanyika sambamba na kampeni kubwa ya hamasa kwa wateja kutumia huduma hizo kupitia ismu zao za kawaida pamoja na zile za kisasa.

Uwajibikaji wa kampuni katika Jamii

Kwa ushirikiano uliopo wenye nguvu na ulioimarishwa wenye kuleta matokeo ndani na nje ya benki, umepelekea kuonekana kwa mipango endelevu mingi ya kwanza.

UWAJIBIKAJI WA KAMPUNI KATIKA JAMII

Maelezo ya Jumla

Wajibu wetu kwa jamii ulizidi kuongezeka kwa kuyahudumia makundi tofauti ya Watanzania. Tumeainisha na kuunganisha mipango na hatua zote za utoaji wa misaada kwa jamii kwenye operesheni zetu. Mwaka 2019 Kamati ya Wajibu kwa Jamii ilipitisha na kuidhinisha mwongozo na masharti yatakayosaidia kuboresha uwajibikaji wetu kwa jamii inayotuzunguka na kuhakikisha jitihada zetu zinaoana na malengo mkakati ya Benki.

Kwa miaka kadhaa sasa, mtazamo na namna tunavyoshirikiana na jamii imebadilika kadri biashara yetu inavyokua. Leo hii utaratibu wetu unajielekeza katika tathmini ya kina, ushirikishaji wa wadau na jamii tunayoihudumia, mkakati ambao mwisho wake unaongeza thamani ya biashara yetu.

Kamati ya Wajibu kwa Jamii imeongeza idadi ya wajumbe ili kuhakikisha inakuwa na uwakilishi wenye taaluma na uzoefu tofauti kujadili mahitaji ya jamii inayotuzunguka. Kamati inaendelea kupitia na kuboresha mipango yake kuhakikisha inaendana na sera, malengo na mkakati wa Benki ya NMB katika kuihudumia jamii.

Katika utekelezaji wa wajibu wetu kwa jamii, tumejikita zaidi katika maeneo matatu ya kipaumbele ambayo ni elimu, afya na huduma jumuishi za fedha na huwa tunatenga asilimia 1 ya faida ya Benki baada ya kodi kwa ajili hiyo. Kila tunachokifanya huwa tunalenga kuhakikisha kinaongeza thamani kwenye jamii husika na kuonesha uendelevu wa malengo yetu.

Vipaumbele vya mwaka 2019

Tunashirikiana vyema na Serikali pamoja na jamii kwa ujumla kwa kujihusisha kwenye masuala yanayogusa uchumi na mambo mengine ya kijamii ila yanayoyowagusa watu wengi zaidi. Malengo yetu ni kuimarisha ufanisi na kuongeza tija katika maeneo matatu ya kipaumbele; huduma jumuishi za fedha, elimu na afya.

ELIMU

Lengo Kuu: Kusaidia kuimarisha mazingira ya kujifunza na kufundishia ili watoto wapate elimu iliyokusudiwa na wafurahie kuwepo shuleni kufanikisha malengo yao ya baadaye pamoja na ndoto zao.

Mwaka 2019, tulijikita zaidi kwenye programu za elimu ambazo zilikuwa na mchango mkubwa kwa shule za msingi na sekondari kwa kusadia kupunguza uhaba wa madawati na uboreshaji wa maabara. Wanafunzi wenye ulemavu waliwezeshwa kwa vifaa vya kujifunzia ikiwa ni miongoni mwa mikakati yetu ya kuweka mazingira rafiki ya kujifunzia na kuhamasisha haki sawa ya kupata elimu.

Mafanikio ya Mwaka 2019

- Zaidi ya shilingi bilioni 1 zilitolewa na kutumika kutengeneza zaidi ya madawati 12,000 yaliyosambazwa katika shule 207 za msingi na sekondari na kuwanufaisha zaidi ya wanafunzi 49,000 nchini kote
- Kuboresha maabara kwa kuweka stuli na mfumo wa gesi kwenye sekondari 9 nchini
- Tulisaidia ujenzi wa madarasa 165 mpaka kuezeka

AFYA

Lengo Kuu: Kuhakikisha vifaa tiba vipo kwa ajili ya wateja wetu, wadau na jamii kwa ujumla kwa kutoa vitanda vya wodini, vitanda vya kujifungulia na vifaa vingine muhimu kwa utabibu.

Utoaji wa huduma za afya Tanzania ni suala linalofanywa kwa ushirikiano hivyo ni wajibu wa Benki kushirikiana na Serikali kuboresha sekta hii kwa kuimarisha huduma zinazotolewa. Tukiwa mbia makini wa Serikali, Benki ya NMB wakati wote inaamini katika kugusa na kubadili maisha ya wananchi kwa kutoa vitanda vya wagonjwa wodini, vitanda vya kujifungulia na vifaatiba kwa hospitali na vituo vya afya vyenye upungufu hasa maeneo ya vijijini kwenye watu wengi zaidi.

Mafanikio ya Mwaka 2019

- Zaidi ya shilingi milioni 210 zilitumika kununua vitanda 42 vya wagonjwa na kujifungulia kwa ajili ya hospitali 42
- Shilingi milioni 45 zilitumika kununua vitanda 5 vya Idara ya Wagonjwa Mahututi (ICU) ya idara ya watoto ya Hospitali ya Taifa Muhimbili na vitanda 10 vya wagonjwa kwa Hospitali ya Mloganzila
- Jozi 5 za vifaa vya matibabu ya moyo kwa watoto zilitolewa kwa familia masikini zilizokuwa zinasubiri upasuaji wa moyo katika Taasisi ya Moyo ya jakaya Kikwete (JKCI)

KOMPYUTA

Katika zama hizi za sayansi na teknolojia, taasisi za Serikali zinajielekeza kubadilisha mifumo yao ya huduma kuwa ya kidijitali kwa kutumia kompyuta zaidi. Kutokana na uhusiano mzuri uliopo kati ya Benki na Serikali pamoja na taasisi zake, Benki ilitoa kompyuta 40 kwa Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi pamoja na Wizara ya ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa ili kuboresha utoaji huduma kwa wananchi, kuongeza tija ya kazi na ufanisi zaidi. Hata hivyo, tunaendelea kutoa kompyuta kwa shule za msingi na sekondari katika jitihada za kuimarisha mazingira ya kujifunza masomo ya Tehama kwa shule tulizoziahidi.

HUDUMA ZA FEDHA

Lengo Kuu: Kuongeza elimu na taaluma ya masuala ya fedha na kujenga tabia na kuhamasisha umuhimu wa kutunza akiba kwa watoto/vijana tangu wakiwa wadogo ili kufanikisha malengo yao ya kiuchumi kupitia programu ya wajibu.

Huduma jumuishi za fedha ni miongoni mwa vipaumbele vya Serikali pamoja Benki pia kama ilivyoainishwa kwenye Mpango wa Taifa wa miaka mitano wa Elimu ya Fedha (2018-2022) wenye lengo la kuhamasisha uchumi wa viwanda, kuboresha maisha ya wananchi na familia zao, na kuongeza fursa za uwekezaji utakaosaidia kukuza uchumi. Benki ya NMB sio tu inaendelea kutoa elimu ya fedha huduma jumuishi kupitia warsha za Jifunze, Jipange na Wajibika zinazohamasisha matumizi ya bidhaa na huduma za Wajibu (zinazojumuisha Akaunti ya Mtoto, Akaunti ya Chipukizi na Akaunti ya Mwanachuo) ila inajenga msingi imara wa kifedha kwa wateja wake kwa kuhamasisha huduma za fedha kulingana na makundi yao.

Mafanikio ya Mwaka 2019

- Tangu ilipozinduliwa mpaka leo, programu ya Wajibu imeshawafikiwa vijana zaidi ya 60,000 nchini kote, zaidi ya wawezeshaji 600 wamesaini na kuridhia kuwa wawezeshaji wa Wajibu ili kufikisha elimu shule za msingi na sekondari.

Shughuli zifuatazo zilitekelezwa mwaka 2019:

- **Maonesho ya Sabasaba:** Benki ilishiriki kwenye Maonesho ya Kimataifa ya Biashara ya Sabasaba ambako kulikuwa na eneo maalumu la kutoa elimu ya huduma za fedha chini ya programu ya wajibu kwa watoto, wazazi na walezi waliotembelea banda letu na kupata fursa ya kufungua Akaunti ya Mtoto na Akaunti ya Chipukizi bure kwa vijana.

- **Huduma Jumuishi kwa Wote:** Benki ya NMB inaendelea kuhakikisha huduma na bidhaa zake zinawafikia na kupatikana kwa makundi yote ya wateja waliopo kwenye jamii bila kujali historia zao za kiuchumi. Kwa sasa Benki inaandaa mwongozo wa huduma utakaowawezesha wateja kufanya uamuzi sahihi wa kutunza, kuwekeza na kuzitumia fedha zao wakiwa na taarifa muhimu wanazozihitaji.

- **Kampeni ya Wajibu kwa Jamii:** Tangu mwaka 2015 mpaka leo, Benki ya NMB imewekeza zaidi ya shilingi billioni 4 kwenye miradi ya kuisaidia jamii hasa kwenye sekta ya elimu, afya, huduma jumuishi za fedha na kuzisaidia jamii zilizokumbwa na maafa kutokana na majanga ya asili. Mwishoni mwa mwaka 2019, kampeni ya Uwajibikaji kwa Jamii ilizinduliwa kwa lengo la kuwajuza wadau wa ndani na nje kuhusu tulichokifanya kuchangia mabadiliko kwenye jamii, kuelimisha kuhusu shughuli za wajibu wetu kwa jamii ili kuongeza uelewa wa masuala ya kifedha.

Kusaidia Waliokumbwa na Majanga ya Asili

Mwaka 2019, Benki ya NMB ilizisaidia familia zilizoathirika baada ya lori kubeba mafuta kulipuka mjini Morogoro kwa kugawa magodoro, mashuka, glovu, mablanketi na dawa kwa ajili ya majeruhi.

Kwa kushirikiana na mbia wetu katika kuyakabili majanga ya asili, (Taasisi ya SUKOS) tulitoa matenti kwa waathirika wa mafuriko yaliyotokea Sumbawanga na Tanga, matenti mengine yalitolewa kwa wagonjwa wa kipindupindu kilichotokea jijini Dar es Salaam na kulazwa Hospitali ya Mnazi Mmoja na Amana.

Taasisi ya SUKOS – Shirika lisilo la kiserikali linalosaidia jamii hujielekeza kwa jamii zilizokumbwa na majanga ya asili nchini likiwa na wataalamu waliobobea katika eneo hilo na kuzipa msaada unaostahili. Tofauti na mashirika mengine ambayo husaidia pindi janga linapotokea, Taasisi SUKOS huendelea kujitoa kipindi kirefu zaidi baada ya janga husika kutokea ikishirikiana na jamii kujipanga, kujiandaa na kukabiliana na hali kama hiyo iwapo itajirudia.

Lengo la kufanya hivyo ni kuboresha mazingira na maisha kwa kupunguza vihatarishi vinavyowazunguka wananchi na madhara yake kwao na mali walizonazo. Jumla ya shilingi milioni 90 zilitumika kuzisaidia jamii zilizoathirika kwa kuzishika mkono kwa namna tofauti.

Ushiriki wa Wafanyakazi

Ushiriki wa wafanyakazi katika programu za kuisaidia jamii umeongezeka maradufu ukichangiwa zaidi na ari waliyonayo kutaka kupunguza changamoto na kero zilizopo kwenye jamii inayowazunguka na wanayoihudumia. Ni muhimu sana kwa wafanyakazi wetu kuwa jirani na jamii na kujenga uhusiano mwema.

Wafanyakazi walijitoa kwa namna tofauti ikiwamo misaada waliyochanga kwenye maadhimisho ya Wiki ya Huduma kwa Mteja, kutembelea vituo vya watoto yatima, wazee na wasiojiweza, mradi wa SANDUKU LA KUJITOLEA ambao ulikuwa ni sehemu ya juhudi za Idara ya Wajibu wa Kampuni kwa Jamii, michango ya wafanyakazi wa Benki ya NMB, jumla ya shilingi milioni 400 zilichangwa na wafanyakazi walioshiriki.

Wafanyakazi pia walishiriki katika kujitolea damu katika maeneo tofauti nchini kwa wagonjwa waliopo na watakaokuwapo hospitalini. Hii ilikuwa katika kuunga mkono juhudi za kusaidia mahitaji makubwa ya damu yaliyojitokeza katika Hospitali ya Mloganzila, Hospitali ya Bugando na Hospitali ya Ocean Road. Jumla ya lita 204 zilitolewa na wafanyakazi wa Benki ya NMB kusaidia kuokoa maisha ya maelfu ya wagonjwa wenye uhitaji.

Kupitia programu zetu za uwajibikaji wa kampuni kwa Umma, tumejikita kuhakikisha tunasaidia kubadilisha maisha ya jamii kwa kushirikiana na wadau wengine muhimu, kuwajibika na kuwa na mtazamo wa mbali na kufanya yaliyo sahihi.

Tunajivunia juhudi zilizofanyika mpaka leo na tunatarajia kufanya mengi yatakayosaidia kuimarisha uhusiano wetu na jamii siku zijazo kwa kuendeleza tulipoishia kadri biashara yetu inavyozidikukua.

Utawala Bora

Tukiwa Benki kubwa nchini Tanzania, tunaonyesha viwango vya juu zaidi vya Utawala bora wa Kampuni katika Benki yetu. Tukiwa na Bodi ya Wakurugenzi bora na kamati zake zote kama zilizopendekezwa, Benki inafuata mahitaji yote ya kisheria.

TAARIFA YA UDHIBITI HATARI

Udhibiti Majanga

Benki ya NMB inaongozwa na misingi yake ya maadili na dhamira yake ya kuwa mtoaji wa huduma za kifedha anayetegemewa katika maeneo ya mijini na vijijini Tanzania. Hivyo mfumo makini wa kudhibiti majanga unahitajika kufanikisha haya yote.

Mkakati wa Benki ya NMB kudhibiti majanga umeelekezwa katika maeneo makuu manne ambayo yanajumuisha:

1. Kuilinda nembo ya Benki, heshima yake katika jamii na kuendeleza biashara yake.
2. Kuhakikisha inapata faida na inakuwa wakati wote
3. Kulinda uwiano madhubuti wa mizania
4. Kuzingatia masharti na mahitaji yote ya mamlaka za usimamizi za ndani na kimataifa.

Faida baada ya kodi iliongezeka mwaka 2019 ikilinganishwa na mwaka uliopita. Tathmini ya ufanisi wa Benki mwaka 2019 inaonyesha kulikuwa na uwiano mzuri wa ukwasi zaidi ya mahitaji ya mamlaka za udhibiti pamoja na mwongozo wa ndani. Ufanisi katika uwiano ulikuwa mzuri na ndani ya wastani wa sekta ya fedha nchini. Kwa mwaka 2019, uwiano wa mali za Benki na mikopo chechefu ulipanda kutoka asilimia 5.9 mwaka 2018 hadi asilimia 6.7. Mwenendo huu ulichangiwa na vitu vingi vitakavyojadiliwa hapo baadaye pamoja na maeneo mengine ya ripoti hii.

NMB inatumia mfumo wa kitaasisi wa kukabili majanga yanayoweza kujitokeza (ERM) kuisaidia kufanikisha malengo iliyojiwekea huku ikihakikisha majanga na vihatarishi vya aina yoyote yapo kwenye viwango vinavyokubalika na vinavyovumilika kama vilivyoainishwa kwenye waraka wa uhimilivu wa majanga wa Benki. Mwongozo wa Uhimilivu wa benki ya NMB umezingatia na unatekeleza mpango mkakati wa muda wa kati wa Benki. Unatumika kuunganisha mawazo na matendo ya menejimenti na wafanyakazi katika utekelezaji wa operesheni za Benki kuhakikisha hayavuki kiwango cha mwisho cha vihatarishi vinavyoweza kusababisha hasara kwa Benki. Waraka huu hutoa muongozo wa kuepuka hasara inayoweza kujitokeza na si udhibiti kamili kwa shughuli zinazofanywa na wafanyakazi kufanikisha malengo ya Benki.

Afisa Mkuu wa Udhibiti Majanga na Uratibu (CRCO) wa NMB ana jukumu la kuhakikisha mfumo wetu wa kitaasisi wa kudhibiti majanga unasimamiwa na kutekelezwa. Mafanikio makubwa ya Benki kwa mwaka 2019 katika kipengele hiki yanajumuisha tuzo ya Cheti cha Volcker kinachotolewa na TOTUS, kukamilishwa kwa Mradi wa Ulinzi na Usalama wa Taarifa kukidhi matakwa ya Jumuiya ya Ulaya za usalama wa taarifa za watu na taasisi pamoja na Cheti cha FATCA tulichopata kwa awamu nyingine. Mafanikio mengine ya mwaka 2019 yameorodheshwa kwenye sura nyingine za ripoti hii.

Aina za Majanga ya Benki

Benki ya NMB inatambua hatari ya biashara ni kitu chochote kinachotokana na shughuli za ndani au za hapo baadaye au kutoka nje ambacho kitakuwa na madhara kwenye shughuli za Benki. Dhana nzima ya majanga inaanzia kwenye uwezekano wa kutokea kwa kihatarishi na kuathiri mtokeo yaliyotarajiwa, mtaji au thamani ya Benki. Aina kuu za majanga au vihatarishi vya NMB ni vile vilivyoainishwa kwenye mwongozo wa Benki Kuu ya Tanzania wa mwaka 2010 ambavyo hujumuisha yanayohusiana na uendeshaji, mikopo, ukwasi, masoko, ithibati (Compliance Risk) na mikakati kama aina kuu. Jedwali lifuatalo linaainisha aina za majanga na namna ya kukabiliana nayo.

Aina ya Janga/Kihatarishi	Maelezo ya Janga/Kihatarishi	Mkakati wa Kukabili Janga Husika
Vihatarishi vya Mkopo Hii ni hatari kwamba mkopaji atashindwa kutekeleza wajibu wake wa kurejesha kiasi chote cha mkopo alioomba pamoja na riba yake kama ilivyokubaliwa kwenye mkataba na kwamba dhamana aliyoiweka haitotosha kurudisha gharama zote na kufidia deni lililopo. Hatari ya mkopo inajumuisha pia uzingatiaji, sekta zinazokopeshwa pamoja na ulipaji wa deni husika.	NMB ilikabiliana na changamoto kadhaa zinazotokana na Hatari ya Mkopo mwaka 2019 ambazo mpaka mwisho wa mwaka zilichangia ongezeko la uwiano wa mikopo chechefu kutoka asilimia 5.9 mwaka uliotangulia hadi asilimia 6.7. Hata hivyo, Benki ya NMB inao uwiano mzuri wa mikopo inayotoa kwa sekta na wateja tofauti hivyo kuwa na kiwango kidogo cha hatari inayoweza kuathiri huduma zake. Ukopeshaji unaofanywa kwa umma umejielekeza zaidi kwa wafanyakazi wanaolipwa kila mwezi huku kukiwa na ongezeko la mikopo inayotolewa kwa kampuni kubwa, za kati na ndogo pia zenye viashiria vya hatari kiwango kidogo mpaka cha kati. Uwiano wa mikopo chechefu wa Benki ya NMB kwa mwaka 2019 ulizidi asilimia 5 inayopendekezwa na Benki Kuu ya Tanzania kutokana na changamoto zilizojitokeza katika urejeshaji wa mikopo iliyochukuliwa kwa baadhi ya kampuni kubwa na za kati zilizokopa kutoka kwetu. Hata hivyo, kiasi cha mikopo chechefu kwa mwaka 2019 kilipungua kikilinganishwa na cha mwaka uliopita (Shilingi bilioni 100.4 dhidi ya shilingi bilioni 137.3 za mwaka uliotangulia). Hii ilitokana na ukweli kwamba Benki ilihakikisha inajielekeza kwenye mikopo yenye dhamana zaidi mwaka 2019 iliyosaidia kupunguza tengo la mikopo isiyolipika kulingana na Kanuni za Uhasibu za Kimataifa namba 9 (IFRS 9).	Ukopeshaji makini ni jukumu la benki yoyote yenye malengo.Hii inamaanisha kumzingatia kila mteja na uwezo wake wa kulipa deni lake kwa muda mrefu bila kukwama. Kwa miaka ya hivi karibuni, NMB imebuni na kuanzisha mifumo makini zaidi ya kukopesha ikiwamo kufanya tathmini ya mteja kwa njia ya kielektroniki na kuweka kituo kikuu chaukopeshaji. Urejeshaji umeimarika. Kupitia kitengo chake maalumu cha mali, NMB inashirikiana kwa ukaribu na wateja wake wanaokabiliwa na changamoto za kiuchumi kwa kuzingatia muongozo wa ndani wa Benki na kanuni za serikali zilizopo. Usimamizi wa mikopo na hughuli zote shirikishi zimeimarishwa miaka ya hivi karibuni. Waraka wa tathmini ya vihatarishi na mwongozo wa ukopeshaji wenye hatua tofauti za uthibitishaji kwa mikopo yenye ukubwa na mnyumbuliko tofauti huongoza utoaji mikopo wa Benki. Ngazi ya mwisho kabisa ya uidhinishaji wa mikopo ni kamati ya mikopo ya bodi ya wakurugenzi na kamati nyingine zilizopo zinazopitia na kuidhinisha mikopo midogo. Matawi yameruhusiwa kutoa mikopo mpaka ukomo fulani.
Vihatarishi vya Uendeshaji Hatari ya kupata hasara kutokana na uzembe wa usimamizi wa ndani au mazoea, makosa ya kibinadamu, makosa ya kimfumo, au kutokana na sababu za nje. Hatari za uendeshaji pia zinahusisha masuala ya kisheria na habari (hatari ya kupata hasara kutokana na kutokuwa na ulinzi madhubiti wa taarifa za mteja, usahihi wa taarifa husika, na ufikiwaji wa taarifa hizo).	Udhibiti wa majanga ya kiutendaji ndani ya NMB upo vizuri. Majanga haya hutokea kwenye biashara za aina zote. Ni ngumu na haiwezekani kuondoa vihatarishi vyote. Malengo ya NMB ni kupunguza uwezekano wa majanga haya kutokea kwenye operesheni zake kwa kuweka mikakati madhubuti, kufanya tathmini za mara kwa mara za majanga na masoko. Hasara ndogo ndogo haziepukiki kwenye utendaji wa kila siku. Benki inachukua tahadhari muhimu kuhakikisha hasara kubwa hazitokei na kufanya kila iwezalo kuwaepusha wateja wake na athari zinazoweza kuwagusa kwa namna moja au nyingine. Inapotokea tukio la hasara ya utendaji limetokea, NMB mara zote huhakikisha imekata bima itakayoipunguza kwa kiasi fulani. Kutokana na maendeleo ya teknolojia duaniani yaliyochangia huduma nyingi kutolewa kidijitali, NMB inachukua hatua za makusudi kukabiliana na uvamizi wa mtandaoni. Kukabiliana na uvamizi wa mtandaoni, wafanyakazi wa NMB wamejiandaa wakati wote. Uhamasishaji wa kuelimisha hufanyika kwa wafanyakazi na wateja. Uimarishaji wa Tehama hufanyika mara kwa mara na menejimenti huhakikisha suala hilo linatekelezwa kwa ufasaha. Sera na hatua za ulinzi wa kimtandao huhuishwa kila inapobidi kadri mazingira yanavyobadilika.	Benki ya NMB inatumia Mfumo wa Kimenejimenti (ERM) kudhibiti majanga mbalimbali yanayoweza kujitokeza zikiwamo hatari za uendeshaji. Zifuatazo ni baadhi ya hatua ambazo benki imechukua chini ya mfumo wa ERM kudhibiti majanga yanayoweza kujitokeza. **Watu** Kudhibiti hatari zinazoweza kusababishwa na makosa ya kibinadamu, Benki inawaendeleza watumishi wake huku ikihakikisha inawabakiza wenye vipaji maalumu. Mafunzo hutolewa kuhakikisha kuna utaratibu wa kurithishana majukumu kila itakapobidi ili huduma na shughuli za Benki ziendelee kupatikana kwa ubora uleule. Menejimenti kupitia idara ya rasilimali watu inazo kanuni za maadili na sera za uendeshaji wa biashara ili kufanikisha hili. Benki pia inayo mikakati makini kudhibiti wizi wa kimkakati unaoweza kufanywa kutokea ndani au nje pamoja na kudhibiti hatari za kisheria. **Hatua** Benki ina sera za ndani za kumudu vihatarishi vya uendeshaji na inafanya jitihada kuzuia matukio na hasara zinazoweza kujitokeza. Hatua kadhaa za udhibiti zimewekwa kama sehemu ya ERM ukiwamo Mfumo Binafsi wa Tathmini ya Hatari (RCSA), kufanya mapitio ya hatua zilizopo kujiridhisha na usalama uliopo, kufanya tathmini ya hatari zilizopo pamoja na kuzitolea taarifa ili kuboresha mfumo. Hatua za kupunguza hatari zinazoweza kujitokeza hujadiliwa na Kamati ya Hatari na Utekelezaji (RCC) iliyo chini ya uenyekiti wa Afisa Mkuu wa Udhibiti Majanga na Uratibu. Benki pia inao mfumo wa kutathmini hatua zilizopo kila mara kadri iwezekanavyo kulingana na mabadiliko makubwa yanayofanywa kwenye uendeshaji na huduma zinazotolewa kila siku. Kupitia mpango wa uendelevu wa biashara (BCP) Benki imejipanga vyema kuhakikisha inapunguza madhara yanayoweza kujitokeza ndani ya muda mfupi kadri iwezekanavyo. NMB pia inazo sera za ndani zinazoainisha ni kwa namna gani taarifa zinatakiwa kulindwa. Kwa kuzingatia viwango vya kimataifa na vigezo vyetu vya ndani katika kutathmini hatari zilizopo, tunazingatia ulinzi wa taarifa zetu tofauti na mifumo iliyopo.

Aina ya Janga/Kihatarishi	Maelezo ya Janga/Kihatarishi	Mkakati wa Kukabili Janga Husika
		Mifumo Benki inaendelea kuboresha mifumo iliyonayo kuifanya iwe ya kidijitali ili kudhibiti majanga yanayoweza kujitokeza hivyo kuongeza ufanisi na tija. Miongoni mwa miradi iliyofanywa mwaka 2019 ni kukamilika kwa Program ya Utawala na Udhibiti (GCM) ambayo ni jukwaa jipya la Benki kudhibiti hatari zinazoweza kujitokeza. Kupitia jukwaa hili jipya, Benki itaendelea kuimarisha ufanisi na tija katika kuripoti, kupima ukubwa wa athari zake na kuitambua ili kuipa menejimenti na bodi ya wakurugenzi taarifa sahihi kabla ya kufanya uamuzi.
Majanga ya Ikibali Majanga ya Ikibali hujitokeza kwenye mapato ya sasa au yanayotarajiwa, mtaji na adhabu itakayotolewa kwa kutozingatia sheria na kanuni zilizopo, mikataba iliyosainiwa au miiko ya kitaaluma pamoja na tafsiri isiyo sahihi ya sheria na kanuni zilizopo. Taasisi nyingi hujikuta kwenye hatari hii kutokana na uhusiano wao na wadau tofauti kwa mfano mamlaka za udhibiti, wateja, wabia pamoja na mamlaka za kodi, Serikali za mitaa na mamlaka nyinginezo.	Kutokana na ukubwa wake na kwa kuzingatia ukweli kwamba ndio Benki kubwa inayoongoza Tanzania katika sekta ya fedha, Benki ya NMB haiwezi kujidanganya kwa kutozingatia na kujali hatari za kutozingatia sheria na kanuni. Kwa mujibu wa Mwongozo wa Udhibiti Majanga, wakati wote, Benki ya NMB itatoa huduma zake na kuendesha biashara kwa kuzingatia sheria na kanuni za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania pamoja na zinazotambulika kimataifa. Benki ya NMB itaendelea, wakati wote kuboresha uhusiano wake na wadau tofauti muhimu wakiwamo wateja, mamlaka za kodi, Serikali za mitaa, na mamlaka nyinginezo. Hatua zinazochukuliwa na menejimenti pamoja na bodi ya wakurugenzi kwenye suala lolote, huzingatia misingi ya Benki ya NMB.	Majanga ya Ikibali husimamiwa na kuratibiwa kupitia hatua kadhaa za Mwongozo wa Udhibiti Majanga wa Benki ya NMB kwa mfano utaratibu wa kuzindua bidhaa au huduma mpya. Kati ya vipengele muhimu vinavyozingatiwa na kupewa kipaumbele kabla ya kuzindua huduma au bidhaa mpya ni kutathmini hatari zilizopo na kuzifuatilia kwa kila hatua na kuhakikisha njia za kukabiliana nazo zipo. Majanga ya Ikibali ni sehemu ya mwongozo wa kuwatambua na kuridhia wateja wapya (KYC & CDD). Masuala yote ya kisheria na kikanuni kuhusu Benki huwasilishwa Kamati inayoratibu utekelezaji na uzingatiaji wa sheria na kanuni na kamati nyingine za menejimenti kama itakavyoonekana inafaa kwa ajili ya kushughulikiwa haraka iwezekanavyo. Benki ya NMB inayo idara makini kwa ajili ya kushughulikia masuala haya inayoongozwa na mkuu wa utekelezaji na uzingatiaji wa sheria na kanuni ambaye pia ndiye afisa udhibiti utakatishaji fedha. Benki ya NMB inayo mifumo makini ya kubaini miamala yenye mashaka hasa inayohusisana na wizi na utakatishaji fedha. Uchambuzi na upembuzi yakinifu wa miamala yote inayofanywa pamoja na watu au taasisi zinazojihusisha na Benki kwa namna moja au nyingine huratibiwa kwa ukamini na kuchunguzwa kila inapohitajika. Uwekezaji zaidi kwenye teknolojia uliendelea kufanywa mwaka 2019 kuhakikisha Benki inao uwezo unaohitajika kukabiliana na kudhibiti miamala yenye dalili za utakatishaji fedha.
Majanga Ukwasi na Mufilisi Majanga ya ukwasi ni uwezekano wa Benki kushindwa kutekeleza makubaliano ya malipo muda unapofika. Hatari hii hutokea pale mikopo tofauti iliyotolewa na Benki na madeni inayodaiwa kutopatana. Hatari ya Mufilisi ni uwezekano wa Benki kushindwa kuwa na mtaji unaohitajika kisheria na Benki Kuu ya Tanzania pamoja na vyombo vingine vya kimataifa.	Uwezekano wa kukabiliwa na majanga ya ukwasi kwa Benki ya NMB upo chini. Benki inayo na hutunza akiba ya ukwasi ya kutosha kuhakikisha inakabili mahitaji yoyote yatakayojitokeza. Akiba hiyo inajumuishwa ile inayotunzwa Benki Kuu, amana na hatifungani zenye uhakika mkubwa wa kulipwa au kuuzwa ndani ya muda mfupi. Benki ya NMB inafuatilia kwa ukaribu kukomaa kwa madeni iliyonayo kukilinganishwa na mikopo iliyotoa. Hatari za Mufilisi kwa Benki ya NMB zipo chini, na muundo wake wa mtaji uko vizuri ndio maana uko juu ya wastani unaohitajika kisheria wa asilimia 14.5. Mpaka mwishoni mwa mwaka 2019 uwiano wa mtaji wa kundi la kwanza wa Benki ulikuwa asilimia 17, wakati uwiano wa mtaji wote wa Benki (kundi la kwanza na la pili) ulikuwa asilimia 19.	Hatari za ukwasi hufuatiliwa na kuratibiwa kila siku na idara ya hazina kwa kushirikiana kwa ukaribu sana na Timu ya Uratibu wa Hatari za Soko. Hatua kadhaa zimewekwa kuratibu na kufuatilia hatari hizi kwa mfano ukomo wa kimfumo, ukomo wa majukumu ya wakala n.k. Ufuatiliaji na uratibu wa hatari za ukwasi unafanywa pia kila mwezi na Kamati ya Mali na Madeni (ALCO). Hatari za Mufilisi zinafuatiliwa na kuratibiwa na kamati ya ALCO, ukiacha kamati nyeti nyingine za menejimenti.

Aina ya Janga/Kihatarishi	Maelezo ya Janga/Kihatarishi	Mkakati wa Kukabili Janga Husika
Vihatarishi vya Soko Majanga ya soko ni uwezekano wa kupungua kwa mali za kampuni kutokana na mabadiliko ya mwenendo wa soko kama vile kubadilika kwa riba, viwango vya kubadilisha fedha za kigeni na gharama za mikopo inayotolewa na taasisi nyingine za fedha. Majanga haya huweza kutokea kwenye biashara inayofanywa na Benki au mali za kifedha zinazomilikiwa na Benki kama vile dhamana zinazotolewa na taasisi tofauti.	Kiwango cha Majanga ya Soko kwa Benki ya NMB kipo chini. Hatari zinazojitokeza mara kwa mara katika kipengele hiki ni mabadiliko ya viwango vya riba ya mikopo na ubadilishaji wa fedha za kigeni ambazo ndio maeneo ya msingi ya biashara ya Benki. Ingawa Benki ilianzisha kitabu cha kuratibu na kufuatilia hatari hizi mwaka 2018 na ikapata Msamaha wa TOTUS chini ya kanuni za Volcker, bado Hatari za Soko zipo chini kwa Benki ya NMB.	Majanga ya Soko hufuatiliwa na kuratibiwa kila siku na idara ya hazina kwa kushirikiana kwa ukaribu sana na Timu ya Uratibu wa Majanga Ya Soko. Hatua kadhaa za udhibiti zimewekwa kuhakikisha hatari hizi zinabainishwa pindi dalili zake zinapojitokeza kwa mfano ukomo wa mfumo, ukomo wa mamlaka ya wakala n.k. Ufuatiliaji na uratibu wa majanga ya soko unafanywa pia kila mwezi na Kamati ya Mali na Madeni (ALCO) pamoja na kamati nyingine nyeti za menejimenti.
Vihatarishi Vya Mkakati Majanga ya mkakati ni hatari inayoweza kujitokeza na kusababisha kushuka kwa mapato, kupungua kwa mtaji au kuharibu sifa ya taasisi kutokana na uamuzi mbaya kibiashara, kutotekeleza kwa ufasaha uamuzi unaotolewa au kutochukua hatua dhidi ya mabadiliko yaliyopo kwenye sekta, uchumi au teknolojia. Majanga haya ni mjumuisho wa malengo ya kampuni, mipango na mikakati inayowekwa kufanikisha malengo yaliyopo na rasilimali zilizoelekezwa kufanikisha malengo yaliyoainishwa.	Ndani ya Benki ya NMB, vihatarishi vya mkakati hutazamwa kwa mrengo wa utekelezaji wa mipango iliyopo. Benki ya NMB ina Mpango wa Muda wa Kati (MTP) ambao huitaka Benki kukamilisha mambo kadhaa yaliyokubaliwa kwenye fedha na ukuaji wa taasisi. Dhana ya mpango huu (MTP) hutathminiwa mara kwa mara na kuhuishwa kulingana na mabadiliko yaliyopo sokoni au maendeleo yaliyojitokeza na inapobidi hubadilishwa kama ipasavyo.	Majanga ya mkakati yanapewa uzito na Benki ya NMB na uratibu na usimamizi wake hufanywa na menejimenti pamoja na Bodi ya Wakurugenzi. Benki hujielekeza kufanikisha mipango yake ya muda wa kati ambayo huiboresha kadri inavyohitajika kulingana namwenendo wa soko. Kwa mwaka 2019 mtizamo wa Benki ulibaki kukamilisha mpango wake wa muda wa kati unaokamilika mwaka 2020 huku ikifanya maandalizi ya mpango wa muda wa kati unaofuata baada ya kukamilika kwa huu mwishoni mwa mwaka 2020.

BODI YA WAKURUGENZI

Margaret Ikongo | Kaimu Mwenyekiti wa Bodi

Bi. Margaret Ikongo ni mshauri wa masuala ya bima na udhibiti wa vihatarishi ambaye aliwahi kufanya kazi Shirika la Bima la Taifa.(NIC) na Mamlaka ya Udhibiti wa Huduma za Bima Tanzania (TIRA). Akiwa NIC alikuwa Mkurugenzi Mtendaji na TIRA alifanya kazi kama mshauri maalumu wa Kamishna wa Bima.

Ni mwanachama mshirika wa Taasisi ya Bima Uingereza, na mwanachama wa Taasisi ya Udhibiti wa Vihatarishi. Bi Ikongo pia ana Diploma ya Juu ya Bima, Diploma ya Uzamili ya Usimamizi wa Fedha,na Shahada ya Uzamili ya Usimamizi wa Biashara (MBA – Fedha) kutoka Chuo Kikuu Huria Tanzania. Bi. Ikongo ni mkurugenzi wa bodi mbalimbali Tanzania na Afrika.

George N. Mandepo | Mkurugenzi wa Bodi

Bw. George N. Mandepo ana uzoefu wa miaka 17 katika tasnia ya sheria Tanzania na amefanikiwa kufanya kazi kadhaa za ushauri katika shughuli za kibiashara, hususan katika madai na usuluhishi pamoja na aina nyingine mbadala za kumaliza migogoro.

Hivi sasa anafanya kazi kama Mkurugenzi wa Usuluhishi katika Ofisi ya Wakili Mkuu akiongoza kitengo ambacho kinasimamia usuluhishi wa ndani na kimataifa. Ameshiriki katika kamati mbalimbali za sekta ya utafiti, tathmini na au uundaji wa sheria mbalimbali hususan sekta za kilimo na madini. Pia ametoa ushauri wa kisheria katika urekebishaji wa taasisi na mabadiliko katika taasisi kadhaa za umma. Kikanda na kimataifa, ameshiriki katika vikundi kazi mbalimbali vya uandaaji wa sheria na kutoa ushauri wa utekelezaji. Bw. Mandepo ana Shahada ya Uzamili ya Utungaji wa Sheria kutoka Chuo Kikuu cha Strathclyde na Shahada ya Sheria kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam ambako alijikita katika Sheria na Kampuni na Benki.

Dkt. George Mulamula | Mkurugenzi wa Bodi

Dkt. Mulamula ni mwanzishi na Afisa Mtendaji Mkuu wa Kituo pekee cha Teknohama kinacholea wajasiriamali na wabunifu Tanzania. Bwana Mulamula ni Mshauri Mwandamizi wa Serikali katika Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA), kwa wajasiriamali na wabunifu katika kujenga uwiano sawa kwa ukuaji wa ujariamali wa TEHAMA.Kabla ya hapo, alikuwa Afisa Mtendaji Mkuu Msaidizi wa kwanza (PDCEO) wa Bodi ya Maendeleo Rwanda (RDB) na Mshauri Mwandamizi katika Wizara ya Biashara na Viwanda na amezifanyia kazi Sera za Wajasiriamali wa Kati na Wadogo (SME).

Dkt. Mulamula kwa zaidi ya miaka minane, alikuwa Mwafrika wa kwanza Mtaalamu Mwandamizi wa Haki Miliki (IP) akifanya kazi na Shirika la Haki Miliki Duniani (WIPO), lenye makao makuu yake huko Geneva, Uswisi na amefanya kazi na Serikali za Kusini mwa Jangwa la Sahara katika masuala ya huduma za TEHAMA katika Haki Miliki na ubunifu. Pia alisimamia mageuzi makubwa ya Taasisi ya Mawasiliano ya Ngazi za Juu ya Nairobi, Kenya kuwa Kituo cha Umahiri alipofanya kazi hapo. Kwa zaidi ya miaka 15, amefundisha vyuo mbalimbali vya elimu ya juu katika ukanda na kutoa ushauri kwa taasisi za kimataifa na kikanda, pia amehusika katika utengenezaji wa sera za ubunifu na ujasiriamali katika TEHAMA. Ameendesha makampuni ya TEHAMA na ameandika kwa kina masuala ya TEHAMA, Uhawilishaji Teknolojia kwa Maendeleo Endelevu. Bwana Mulamula ana Shahada ya Uzamivu (PhD) katika Uhawilishaji wa Teknolojia ya TEHAMA na Shahada ya Uzamili ya Sayansi ya Kompyuta kutoka Chuo Kikuu cha New York.

Christine Glover | Mkurugenzi wa Bodi

Bi. Glover aliteuliwa kujiunga na Bodi ya Wakurugenzi ya NMB Juni 2018. Akiwa na uzoefu wa zaidi ya miaka 30 wa mikakati na operesheni za uendelezaji makazi kifedha, ameshika nyadhifa mbalimbali katika taasisi zinazoheshimika ambako pamoja na mambo mengine, amefanya kazi ya kuandaa mpango wa fedha wa makazi kwa wenye kipato kidogo, kusimamia maendeleo ya makazi na mabadiliko ya miundo kama ya benki. Hadi Novemba 2017, Bi Glover alikuwa mkuu wa mfuko wa athari za maendeleo (head of development impact funds) nafasi ambayo alikuwa nayo tangu Oktoba, 2007.

Bi. Glover ana Shahada ya Uzamili katika Mipango Miji na Mikoa kutoka Chuo Kikuu cha Cape Town na Shahada ya Sanaa katika Historia ya Usanifu (Architectural History) kutoka Chuo Kikuu cha Afrika Kusini.

Hendrik Reisinger | Mkurugenzi wa Bodi

Bw. Hendrik Reisinger aliteuliwa kujiunga na Bodi ya Wakurugenzi ya Benki ya NMB mnamo Juni 2019. Ni mchumi mwenye uzoefu wa zaidi ya miaka 25 katika sekta ya kibenki na udhibiti wa athari, uchambuzi wa biashara na usimamizi wa uwekezaji.
Mwaka 1990, alijiunga na Rabo International ambako ameshika nafasi za Usimamizi wa Huduma, Chakula na Kilimo Biashara na Fedha katika Taasisi. Mwaka 2005, aliteuliwa kiwa Meneja Mwandamizi wa Uwekezaji na mwaka 2016 akateuliwa kuwa Mkuu wa Uwekezaji nafasi ambayo aliishikilia hadi mwaka 2018. Kwa wadhifa huo, alikuwa na jukumu la kujadili na kuandaa upatikanaji wa ushiriki wa usawa kwa walio wachache katika kuongoza benki za wateja wadogo (rejareja) katika nchi za China, Msumbiji, Zambia , Rwanda na Uganda.

Mwaka 2018 Bw. Reisinger alianzisha kampuni yake ya kutoa huduma za ushauri wa kifedha na huduma za uandaaji wa mikutano ya ndani. Ni mkurugenzi mwenye uzoefu mkubwa katika Bara la Afrika na Ulaya. Bw. Reisinger ana Shahada ya Sayansi ya Historia ya Uchumi na Shahada ya Uzamili ya Sayansi katika Uchumi wa Biashara zote kutoka Chuo Kikuu cha Groningen.

Leonard C. Mususa | Mkurugenzi wa Bodi

Bw. Mususa aliteuliwa kujiunga na Bodi ya Wakurugenzi ya NMB Juni 2015. Ni mhasibu kitaaluma aliyesajiliwa na Bodi ya Taifa ya Uhasibu na Ukaguzi wa Hesabu akiwa Mhasibu anayetambulika (Tanzania). Hadi kufikia Juni 30, 2014. Kwa miaka 14, Bwana Mususa alikuwa Mshirika Mkazi Mwandamizi katika kampuni ya PricewaterhouseCoopers (PwC), alikofanya kazi kwa miaka 36. Aidha, akiwa PwC alipata uzoefu katika maeneo mbalimbaliikijumuisha huduma za malipo, utawala wa kampuni, utoaji taarifa za fedha, usimamizi na udhibiti wa hatari. Pia aliwahi kufanya kazi kama Mkuu wa Uhakiki wa Athari na Ubora wa PwC ukanda wa Afrika ya Kati ukijumuisha nchi tisa na alikuwa Mkuu wa Kitengo cha kuhakiki hatari na ubora, Uhuru wa kiuweledi na Ubora katika Soko la Afrika Mashariki likijumuisha nchi sita.

Bw. Mususa pia ni mjumbe wa bodi wa kampuni mbalimbali fedha, usindikaji, biashara na sekta ya habari zikiwamo, Tanzania Breweries Plc, Reliance Insurance Tanzania Limited, Nation Media Group na AutoXpress Tanzania Limited.

Mathias Magwanya | Mkurugenzi wa Bodi

Bw. Mathias C. Magwanya ana uzoefu wa miaka 20 katika ukaguzi wa hesabu na amefanya kazi mbalimbali za upembuzi yakinifu. Ana Shahada ya Kwanza ya Biashara katika Uhasibu kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam na Shahada ya Uzamili ya Usimamizi wa Biashara kutoka Chuo Kikuu cha Mzumbe.

Hivi sasa ni Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Ndani wa TANROADS na ni mwanachama wa Taasisi ya Wakaguzi wa Hesabu za Ndani – Tanzania. Bwana Magwanya aliteuliwa kujiunga na Bodi ya Wakurugenzi ya NMB Juni, 2018.

Lilian Komwihangiro | Katibu wa Kampuni

Bi. Lilian R. Komwihangiro amekuwa na NMB zaidi ya miaka 10. Hapo awali alifanya kazi kama Mshauri wa Sheria ni katika ofisi za Maajar, Rwechungura na Kameja, FK Law Chambers na PricewaterhouseCoopers. Ana uzoefu wa miaka zaidi ya 20 katika masuala ya kisheria na pia ni Wakili wa Mahakama Kuu ya Tanzania.

Bi Lilian Komwihangiro ana Shahada ya Kwanza ya Sheria na Shahada ya Uzamili ya Sheria katika uwanja wa Biashara kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam. Pia ana Shahada ya Juu ya Usimamizi wa Biashara kutoka Chuo cha Mafunzo ya Uongozi Afrika Mashariki na Kusini (ESAMI).

UTAWALA BORA

NMB tunaamini katika kutumia utendaji mzuri katika Utawala Bora. Bodi, menejimenti uongozi na wafanyakazi wa NMB wamejizatiti kusimamia maadili ya msingi ya uwazi, uadilifu, uaminifu na uwajibikaji ambayo ni muhimu ili kufikiautawala bora na utendaji mzuri katika taasisi yoyote.

Misingi ya Utawala Bora inakubalika kuwa vichocheo vya kuboresha utendaji mzuri duniani kote. Wajibu wakusimamia utekelezaji mzuri wa utawala bora uko chini ya Wakurugenzi.

Bodi ya Wakurugenzi

Majukumu

Bodi ina wajibu na jukumu la kusimamia kwa umakini utawala bora, miongozo na udhibiti wa kampuni. Wakurugenzi wa Bodi wana jukumu la kuongoza, kuonyesha ujasiri wa kibiashara, uadilifu na kutoa maamuzi kwa kuzingatia uwazi, haki, uwajibikaji na majukumu.

Bodi ina majukumu ya kuteua Uongozi, kufuata mikakati, sera na kanuni za kibihashara na kusimamia utendaji wa kazi ikiwa ni pamoja na kubainisha hatari zinazoweza kuikabili benki. Bodi pia ina majukumu ya kusimamia uhusiano mzuri na wadau wote wa benki.

Wajumbe

Uteuzi wa Wakurugenzi wa Bodi ya NMB unaongozwa na kanuni za kampuni (Memorandum and Articles of Association) pamoja na miongozo iliyotolewa na Benki Kuu ya Tanzania na Mamlaka ya Masoko ya Mitaji na Dhamana Tanzania, kulingana na sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006 na sheria ya Soko la Mitaji na Dhamana ya mwaka 1994. Wanahisa walio na hisa zaidi ya asilimia 10 kwenye mtaji wote wa hisa za NMB wanaruhusiwa kuchagua mkurugenzi mmoja kwa kila asilimia 10 ya hisa wanazomiliki. Majina huwasilishwa kwenye Mkutano Mkuu wa Mwaka wa Wanahisa kwa ajili ya kupitishwa. Aidha, uteuzi wao huwasilishwa Benki Kuu ya Tanzania ili kupata kibali.

Wakurugenzi wote wasio watendaji wanatakiwa kustaafu kwa mzunguko na kuchaguliwa tena na wanahisa kila mara kulingana na kanuni za kampuni/Benki. Mzunguko huu ni muhimu ili kuhakikisha kunakuwa na mwendelezo wa kupata wakurugenzi wenye ujuzi, uzoefu na maarifa. Idadi ya vipindi vya kuwa Mkurugenzi haina kikomo. Sheria za Makampuni ya mwaka 2002 inahitaji mkurugenzi astaafu akiwa na miaka 70, hata hivyo, sheria inaruhusu pia mkurugenzi huyo kuchaguliwa tena.

Kujiuzulu

Kwa mwaka 2019, Wakurugenzi aliyejiuzulu kwenye Bodi alikuwa Jos van Lange. Wakurugenzi George Mandepo na Rik Reisinger waliteuliwa na Mkurugenzi Leonard Mususa aliteuliwa kwa kipindi kingine kuwa Wakurugenzi kwenye Mkutano Mkuu wa Mwaka.

Vikao vya Bodi

Bodi hukutana kila baada ya miezi mitatu, pamoja na vikao vingine vinavyofanyika pale inapolazimika.

Mwaka 2019 Bodi na kamati zake zilikutana kujadili na kuamua maswala na shughuli za kibiashara. Kamati za Bodi zinafanyakazi kwa niaba ya Bodi kuielekeza benki kwa usahihi na kuchapuza mchakato wa kufanya maamuzi. Kamati nne za Bodi ni: Kamati ya Bodi ya Wakurugenzi Watendaji (BEC), Kamati ya Ukaguzi na Usimamizi (BARCC), Kamati ya Rasilimali Watu na Mishahara(BHRRC) na Kamati ya Bodi ya Mikopo(BCC).

Idadi ya vikao vilivyofanyika mwaka uliopita imeonyshwa kwenye mabano:

- Bodi ya Wakurugenzi (8)
- Kamati ya Wakurugenzi watendaji (4)
- Kamati ya Bodi ya Ukaguzi na Usimamizi (10)
- Kamati ya Bodi ya Rasilimali Watu na Mishahara (4)
- Kamati ya Bodi ya Mikopo (12)

Idadi ya vikao, wajumbe wa Bodi ya Wakurugenzi na kamati zilizohusika hadi kufikia tarehe 31 Desemba 2019 ni kama ilivyoonyeshwa kwenye jedwali hapa chini:

Wakurugenzi	Bodi Kuu (8)	Kamati ya Bodi ya Ukaguzi na Usimamizi (10)	Kamati ya Bodi ya Mikopo (12)	Kamati ya Bodi ya Rasilimali Watu na Mishahara (4)	Kamati ya Bodi ya Wakurugenzi Watendaji (4)
Prof. Joseph Semboja*	7	n/a	n/a	n/a	3
Bw. Jos Van Lange**	2	3	n/a	n/a	n/a
Bw. George Mandepo	4	n/a	4	n/a	n/a
Bi. Margaret Ikongo	8	6	2	4	2
Bw. Mathias Magwanya	8	4	n/a	3	3
Dkt. George Mulamula	8	10	7	n/a	n/a
Bw. Leonard Mususa	7	10	7	n/a	n/a
Ms. Christine Glover	8	n/a	11	4	4
Bw. Hendrik Reisinger	5	n/a	5	2	n/a

n/a – hakai kwenye vikao

* Prof. Joseph Semboja amestaafu tarehe 4 February 2020

**Bw. Jos Van Lange amestaafu tarehe 15 June 2019.

MALIPO YA WAKURUGENZI MWAKA 2019

		Ada kwa Wakurugenzi	Posho ya Vikao	Jumla ya Gharama
1	Prof. Joseph Semboja	18,055,000	13,715,000	31,770,000
2	Bw. George Mandepo	4,285,000	6,825,000	11,110,000
3	Bi. Margaret Ikongo	16,875,000	27,954,000	44,829,000
4	Bw. Leonard Mususa	16,875,000	26,107,000	42,982,000
5	Bw. Mathias Magwanya	16,875,000	21,433,000	38,308,000
6	Dkt. George Mulamula	16,875,000	23,906,000	40,781,000
7	Bw. Hendrik Reisinger	7,577,250	3,540,000	11,117,250
8	Bw. Jos Van Lange	7,577,250	3,540,000	11,117,250
9	Ms. Christine Glover	15,154,500	7,080,000	22,234,500
		120,149,000	**134,100,000**	**254,249,000**

Tathmini ya Wakurugenzi

Bodi yenyewe mara kwa mara hufanya tathmini ya utendaji wake kwa kufuata mwongozo wa kujisimamia ili kuboresha Utawala wa ndani wa uongozi wa bodi na kamati zake.

Mafunzo kwa Wakurugenzi

Mafunzo yanatolewa kwa Wakurugenzi ili kuhakikisha wanafahamu kinachoendelea kwenye soko. Mwaka 2019 Wakurugenzi walipata mafunzo mbali mbali kuhusu kuandaa Taarifa Unganishi, Uongozi wa Kimkakati, Biashara ya Siri za Kampuni na Mgongano wa Kimaslahi.

Uhusiano na Wakaguzi

Kamati ya Bodi ya Ukaguzi na Usimamizi na Bodi nzima walifanya vikao na wakaguzi wa nje kujadili maswala ya ukaguzi, majukumu na wajibu wao na mambo mengine yaliyojitokeza kwa mwaka uliokaguliwa

Kamati za Bodi

Kamati ya Utendaji ya Bodi

Kamati hii husaidia Bodi katika kutekeleza jukumu lake kama mwangalizi kulingana na Kanuni za Kampuni. Kamati hii hutumia mamlaka ya Bodi katika kusimamia biashara na masuala mengine ya Kampuni katika kipindi ambapo mikutano ya Bodi haijaitishwa lakini maamuzi ya bodi yanahitajika au mkutano maalum wa Bodi unahitajika kuitishwa lakini uwezekano wa kuuitisha haupo kwa sababu za kiutendaji.

Kamati ya Bodi ya Utekelezaji na Uthibiti Hatari

Kamati hii husaidia Bodi katika kutekeleza jukumu lake kama mwangalizi kuhusiana na hadhi ya taarifa ya hesabu za benki na mchakato wa utoaji taarifa, mifumo ya utunzaji hesabu na uthibiti wa fedha; utoaji taarifa za hesabuza fedha za mwaka zilizokaguliwa na wakaguzi wa nje, utoaji taarifa na uthibiti wa hesabu za ndani, matokeo ya kazi ya ukaguzi wa ndani , tahadhari na utimilifu, ufuataji wa mahitaji ya kisheria na mahitaji ya udhibiti, utoshelevu wa majukumu ya kudhibiti utokeaji wa hatari; uangalizi wa mipango na taratibu za ukaguzi ili kujua kama hesabu za benki na utaratibu za utoaji taarifa ni kamili na sahihi na unaendana na viwango vya kimataifa vya utoaji wa taarifa za hesabu kulingana na sheria, miongozo na kanuni zinazohusika.

Kamati ya Bodi ya Utumishi na Mshahara

Jukumu la msingi la kamati hii ni kusaidia Bodi ya Wakurugenzi katika kutekeleza jukumu lake la uangalizi wa wanahisa kwa kuhakikisha kwamba benki ina mfumo mzuri wa sera na taratibu za ulipaji mshahara ambazo ni za haki na zinazowalipa watendaji wakuu na wafanyakazi wengine kulingana na utendaji wao, sheria na kwa viwango vya juu vya kiutawala.

Kamati ya Mikopo ya Bodi

Kamati hii husaidia Bodi nzima na kutoa uangalizi katika kusimamia mikopo iliyoko katika hatari ya kutolipika kwa kutathmini kila wakati jumla ya mikopo yote, viwango vya mikopo na sera ya mikopo na kuidhinisha mikopo binafsi ambayo imezidi uwezo wa menejimenti.

Katibu wa Kampuni

Katibu wa Kampuni ni Bibi Lilian Komwihangiro na anatoa ushirikiano na mwongozo kwa Bodi katika maswala yanayohusu uongozi na utendaji wa kimaadili. Pia ana jukumu la kutoa mafunzo kwa Wakurugenzi wapya na kuendelea kuwafahamisha wajumbe wa Bodi mabadiliko ya kisheria na kanuni za kiutawala.

Mawasiliano na wanahisa

Kampuni inatambua kuwa mawasiliano thabiti na wadau nimuhimu katika utawala bora. Kutokana na machapisho ya taarifa zake za kifedha, kampuni kwa kuwashirikisha wawekezaji itawasilisha matokeo na kujibu maswali kwa kadiri yatakavyoulizwa.

Wanahisa wanashauriwa kuhudhuria Mkutano Mkuu wa Mwaka utakaofanyika Ijumaa tarehe 5 Juni 2020 katika ukumbi wa Julius Nyerere Convention Centre, Dar es Salaam na washiriki kwa ustawi wa kampuni.

Taarifa za Kampuni

Tabia zetu zenye thamani zinataka tufanye vitu kwa utofauti, ili tuweze kufanikiwa.

UONGOZI WA JUU

Ruth Zaipuna | Kaimu Mkurugenzi Mtendaji

Bi. Ruth alijiunga na Benki ya NMB akitokea Benki ya Standard Chartered alikokuwa Afisa Mkuu wa Fedha. Hivi karibuni bodi ya wakurugenzi ilimteua kuwa Kaimu Mkurugenzi Mtendaji.

Ruth alianza kuifanyia kazi taaluma yake katika kampuni ya PwC ambako kwa miaka 10, alikuwa akizikagua benki za biashara na taasisi nyingine za fedha. Akiwa na kampuni hiyo, alipanda vyeo mpaka kuwa mkurugenzi mshiriki. Agosti 2011, Ruth aliondoka katika kampuni hiyo na kujiunga na Benki ya Standard Chartered kama afisa mkuu wa fedha. Julai 2017 aliongezewa majukumu akisimamia masuala ya biashara ya benki hiyo nchini na ukanda wa Afrika Mashariki ikijumuisha Tanzania, Kenya na Uganda.

Licha ya majukumu yake katika Benki ya Standard Chartered. Ruth pia ni mkurugenzi wa bodi ya wakurugenzi wa kampuni ya Saruji ya Tanzania (TPCC), inayoongoza kwa uzalishaji wa bidhaa hiyo nchini ambayo imeorodheshwa katika Soko la Hisa Dar es Salaam (DSE).

Ruth ni mhasibu mwandamizi aliyethibitishwa (ACPA (T)) na Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu (NBAA). Ana shahada ya uzamili ya usimamizi wa biashara (MBA) katika fedha na shahada ya kwanza ya biashara (B.Com) katika uhasibu zote kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam.

Benedicto Baragomwa | Kaimu Afisa Mkuu wa Fedha

Bw. Baragomwa ni Mkaguzi wa Hesabu mwenye uzoefu mkubwa, akijivunia uzoefu wa miaka 12 katika ukaguzi, usimamizi wa vihatarishi vya kifedha na ushauri katika masuala ya usimamizi katika sekta ya benki. Alianza kazi mwaka 2008 katika taasisi ya KPMG Afrika Mashariki kama Mkaguzi akijikita katika masuala ya udhamini wa huduma za kifedha, ambako alipanda ngazi hadi kuwa Mkaguzi Mwandamizi. Mwaka 2012, alijiunga na Benki ya Barclays akiwa Meneja wa Udhibiti wa Vihatarishi akiwa na dhamana ya kusimamia na kudhibiti vihatarishi.

Benedicto alijiunga na Benki ya NMB mwaka 2014 kama Meneja Mwandamizi wa Ukaguzi, akiwa na jukumu kubwa la kusimamia mabadiliko ya idara kuwa eneo linaloongoza katika ukaguzi. Alifanya kazi hiyo hadi Novemba 2017 alipoteuliwa kuwa Kaimu Mkuu wa Ukaguzi wa Hesabu za Ndani. Baadaye alipandishwa cheo na kuwa Mkuu wa Ukaguzi wa Hesabu za Ndani Juni 2018. Novemba 2019, menejimenti na Bodi walimteua kuwa Kaimu Mkuu wa Idara ya Fedha. Benedicto ni mmoja wa wanufaika wa mpango wa uendelezaji vipaji vya NMB kwa kushirikiana na Rabobank na mwaka 2016 alifanya kazi, Rabobank Uholanzi.

Benedicto ni mhasibu mwandamizi aliyethibitishwa (ACPA (T)) na Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu (NBAA) na Mkaguzi aliyethibitishwa wa Mifumo ya Habari (CISA). Ana Shahada ya Uzamili ya Sayansi (MSc). Uchumi na Fedha kutoka Chuo Kikuu cha Bradford (Uingereza) na Shahada ya Daraja la Kwanza katika Uhasibu na Fedha kutoka Chuo Kikuu cha Mzumbe. Ni mwanachama wa Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu (NBAA), Taasisi ya Wakaguzi wa Ndani (IIA) na ISACA.

Lilian Komwihangiro | Katibu wa Benki na Mkuu wa Idara ya Sheria

Bi. Lilian amekuwa na NMB zaidi ya miaka 10. Hapo awali alifanya kazi kama Mshauri wa Sheria katika ofisi za Maajar, Rwechungura na Kameja, FK Law Chambers na PricewaterhouseCoopers. Ana uzoefu wa zaidi ya miaka 20 katika masuala ya kisheria na pia ni Wakili wa Mahakama Kuu ya Tanzania.

Lilian ana Shahada ya Kwanza ya Sheria na Shahada ya Uzamili ya Sheria katika uwanja wa Biashara kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam. Pia ana Shahada ya Juu ya Usimamizi wa Biashara kutoka Chuo cha Mafunzo ya Uongozi Afrika Mashariki na Kusini (ESAMI).

Aziz Chacha | Mhazini na Kaimu Afisa Mkuu wa Wateja Wakubwa

Bw. Chacha alijiunga na NMB akiwa Mhazini wa Benki Septemba 2011 akitokea Benki ya Barclays Tanzania ambako alikuwa Mhazini Mkazi. Ana Shahada ya Uzamili ya Uongozi wa Biashara (MBA) kutoka Shule ya Biashara ya Manchester katika Chuo Kikuu cha Manchester, Uingereza na hivi sasa yupo katika Kamati ya Kitaalamu ya Fedha na Masoko ya Chama cha Mabenki Tanzania (TBA). Ana uzoefu mkubwa katika masuala ya Hazina na Usimamizi wa Vihatarishi, Teknolojia ya Fedha, masoko ya mitaji, usimamizi wa mizania na ni mwanachama aliyedhibitishwa wa masoko ya Hisa (ACI) yenye makao makuu yake Ufaransa.

Nenyuata Mejooli | Afisa Mkuu wa Huduma Jumuifu

Bi. Nenyuata ana uzoefu wa zaidi ya miaka 20 katika operesheni za benki, viashiria hatari, uhakiki wa ubora na uboreshaji wa huduma.

Nenyuata alijiunga na Benki ya NMB kama meneja biashara akitokea Benki ya Standard Chartered. Septemba 2007 na tangu mwaka huo ameshika nyadhifa mbalimbali ikiwamo meneja mwandamizi wa operesheni, meneja mwandamizi wa huduma za benki na mkuu wa operesheni za benki. Kabla ya wadhifa alionao kuanzia Juni 2018, alikuwa mkuu wa mtandao wa matawi ya Benki mwaka 2016.

Ana shahada ya kwanza ya Sayansi katika Elektroniki kutoka Chuo Kikuu cha Bangalore cha India na Shahada ya Uzamili katika Usimamizi wa Biashara (MBA) kutoka Chuo Kikuu cha Dublin City cha Ireland. Nenyuata pia ana Cheti cha Uongozi Daraja la Pili (PRINCE 2) kutoka Taasisi ya Sayansi ya Biashara ya Gordon (GIBS) ya Afrika Kusini. Ni mwana bodi aliyeidhinishwa Chuo Kikuu cha ESAMI wa Programu ya Mustakabali wa Mwananke Tanzania, chaguo la kwanza, programu inayolenga kuwaandaa wanawake kushika nafasi za uongozi kwenye taasisi walizomo.

Pete Novat | Afisa Mkuu Teknolojia na Mabadiliko ya Digitali

Bw. Novat ni Mkuu wa Teknolojia na Mabadiliko ya Digitali akiwa na wajibu wa kuwapatia wateja huduma na bidhaa zetu za kibunifu hutumia teknolojia rafiki kukidhi mahitaji yao. Pete anasimamia mtandao wa ATM wa NMB na mfumo wake wa kidigitali ambao umeshinda tuzo kwa kusaidia mamilioni ya wateja wake wakiwamo watumiaji wa huduma za kibenki katika simu. Kabla ya kuteuliwa kwake kuwa Mkuu wa Digitali, Pete alikuwa Mkuu wa Operesheni kwa miaka minne akiiongoza operesheni zote za NMB, Huduma za Pamoja na Teknolojia.

Pete ana uzoefu mkubwa katika masuala ya huduma za fedha akiwa amefanya kazi katika tasnia hiyo tangu mwishoni mwa miaka ya 1990. Alitumia miaka tisa akiwa NBC Bank akiongoza timu ya wataalamu wa Teknolojia kabla ya kujiunga na NMB mnamo Februari 2013. Pete ana Shahada ya Kwanza ya Elektroniki na Sayansi ya Mawasiliano kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam na Cheti cha Programu ya Usimamizi wa Maendeleo (PMD) kutoka Taasisi ya Sayansi ya Biashara ya Gibson (GIBS), Afrika Kusini.

Juma Kimori | Mkaguzi Mkuu wa Ndani

Bw. Kimori alijiunga na Benki ya NMB akitokea Benki ya Barclays kama Mkaguzi Mkuu wa Ndani, akiripoti kwa mkurugenzi mtendaji na bodi ya wakurugenzi tangu Mei 2018.

Kabla ya kujiunga na NMB, alikuwa amefanya kazi na Benki ya Barclays Tanzania tangu Aprili 2011 kama Mkaguzi Mkuu wa Ndani akiripoti katika kamati ya ukaguzi ya bodi. Kabla ya hapo alikuwa mfanyakazi wa BancABC tangu Desemba 2009 alikokuwa mkuu wa idara ya ukaguzi wa ndani nchini. Juma ameshafanya kazi na PricewaterhouseCoopers kwa miaka 3.5 kama mshirika mwandamizi wa huduma za uhakiki akijikita zaidi kwenye ukaguzi wa hesabu za fedha.

Akiwa Barclays alipandishwa cheo hadi ukurugenzi na kuteuliwa kuwa mkuu wa kanda wa ukaguzi wa ndani wa benki hiyo kuanzia Januari 2016. Katika wadhifa huo, Juma aliongoza na kusimamia ukaguzi wa Barclays Botswana, Barclays Tanzania, Barclays Zambia, Barclays Msumbiji, Barclays Mauritius na Barclays Shelisheli. Ana uzoefu wa miaka takriban 12 katika ukaguzi wa hesabu za fedha, mikopo mikubwa na midogo, operesheni za malipo, shughuli za matawi ya benki na utawala wa kampuni. Juma ni mkufunzi wa Taasisi ya Ukaguzi wa Ndani (IIA) na ana uzoefu wa kuandika na kuwasilisha makala za ukaguzi wa ndani, nchini hata nje ya nchi.

Juma ana shahada ya kwanza ya Biashara katika uhasibu kukoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam na ni mhasibu mwandamizi aliyethibitishwa (ACPA (T)) na Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu (NBAA).

Juma ni mjumbe wa bodi na alikuwa Makamu wa Rais wa Taasisi ya Wakaguzi wa Ndani, Tanzania (IAA). Hivi sasa anaendelea na masomo ya shahada ya uzamili katika usimamizi wa biashara (MBA) Chuo Kikuu cha ESAMI.

Victor Rugeiyamu | Afisa Mkuu wa Udhibiti Hatari na Utekelezaji

Bw. Rugeiyamu alichaguliwa kuwa Afisa Mkuu wa Udhibiti wa Hatari na Utekelezaji Aprili, 2018. Kabla ya uteuzi huo, alifanya kazi kama Mkuu wa Udhibiti wa Hatari, akiongoza Idara ya Hatari katika benki, jukumu ambalo alikuwa nalo baada ya kujiunga na NMB kwa mara ya kwanza mwaka 2009. Katika nafasi yake ya Afisa mkuu wa Udhibiti wa Hatari, Victor anawajibika kusimamia Mfumo wa Udhibiti wa Hatari (ERM), pamoja na usimamizi wa Kiwango cha uwezekano wa kupata hasara. Aidha anasimamia utekelezaji wa Hatari za Masoko, Hatari za Kibiashara, Hatari za Uendeshaji, Hatari za TEHAMA na timu za hatari za mikopo pamoja na idara ya upelelezaji.

Akiwa na uzoefu wa takriban miaka 20 katika sekta ya huduma za fedha, Victor ameshika nyadhifa mbalimbali katika tasnia ya udalali na benki katika maeneo ya kibiashara pamoja na utekelezaji wa hatari. Alianza maisha yake ya kazi Marekani mara tu baada ya kumaliza masomo yake ya Shahada ya Kwanza ambapo alifanya kazi kama muuzaji katika kampuni ya DLJ/Credit Suisse First Boston Direct kabla ya kuingia katika sekta ya benki katika Benki ya Wachovia N.A.

Victor ana Shahada ya Sanaa ya Uchumi kutoka katika Chuo cha Belmont Abbey, North Carolina Marekani na Shahada ya Uzamili ya Usimamizi wa Biashara (MBA) katika Fedha na Benki kutoka Chuo Kikuu cha North Carolina, Charlotte Marekani.

Demetus Kamguna | Kaimu Afisa Mkuu wa Mikopo

Bw. Kamguna ana uzoefu wa miaka 20 katika masuala ya kibenki na ni gwiji katika usimamizi wa mkopo (mnyororo wa thamani wa mwisho hadi mwisho). Ana Shahada (BA) katika Uchumi na cheti cha usimamizi wa mikopo kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam. Pia ana vyeti mbalimbali katika masuala ya Usimamizi wa Mikopo kutoka taasisi mbalimbali zikiwamo Shule ya Kibenki ya Damelin (Uganda na Zimbabwe), Shule ya Fedha ya IFS (iliyounganishwa na Royal Charter), Taasisi ya Sayansi ya Biashara ya Gordon (Chuo Kikuu cha Pretoria) na Connemara Consulting (pty) Ltd (katika Uongozi). Pia ni Mkufunzi wa Mikopo wa NMB aliyethibitishwa baada ya kutoa mafunzo mengi kuhusu mikopo yaliyokuwa na tija katika mtandao wote wa matawi ya NMB.

Uzoefu wake unaanzia katika benki tano za biashara alipoanzia kazi mwaka 1999; kabla ya Benki ya NMB Plc, Demetus alifanya kazi Benki ya CRDB Plc, Benki ya Stanbic Tanzania Ltd (iliyojumuishwa na Benki ya Standard Afrika Kusini), Benki ya Barclays Tanzania na Exim Bank Tanzania Ltd katika nafasi za Mchambuzi wa Mikopo, Meneja wa Mkopo, Meneja - Tathmini ya Mikopo, Meneja Mikopo Mwandamizi, Kaimu Mkuu wa Mikopo ya Kampuni, Mkuu wa Biashara ya Kibenki na Mikopo ya SME, Kaimu Mkurugenzi wa Mikopo na Mkuu wa Mikopo Midogomidogo/Rejareja. Alifanya kazi pia kama mshauri wa Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC) na Washirika wa Upatikanaji Mikopo ya Kifedha (FA).

Emmanuel Akonaay | Kaimu Afisa Mkuu wa Rasilimali Watu

Bw. Akonaay alijiunga na Benki ya NMB Julai 2014 na amekuwa akikaimu ukuu wa Idara ya Rasilimali Watu na akiripoti kwa Mkurugenzi Mtendaji wa Benki ya NMB tangu Novemba 2018. Katika majukumu yake, anawajibika kuweka mikakati ya mahitaji ya wafanyakazi kulingana na malengo ya Benki na kutoa mwongozo muhimu kwa idara hiyo kufanikisha malengo yaliyopo.

Kabla ya uteuzi huo, Emmanuel alikuwa Mkuu wa Idara ya Rasilimali Watu na Huduma Jumuifu akiwa na jukumu la kuandaa miongozo na kutekeleza sera na kuboresha uhusiano wa wafanyakazi katika ufanikishaji wa shughuli za idara hiyo. Emmanuel alijiunga na Benki ya NMB akitokea kampuni ya Ernst & Young alikokuwa mkuu wa kitengo cha rasilimali watu akisimamia utekelezaji wa ajenda za kampuni hiyo nchini kote katika kuibua vipaji, kuendeleza wafanyakazi na kuhakikisha hawaondoki. Kabla hajajiunga na kampuni hiyo, Emmanuel alikuwa meneja malipo kwa wafanyakazi wa Benki ya Barclays Tanzania akisimamia stahiki zote za watumishi wa benki hiyo nchini huku akiwa amefika ngazi ya Mshirika wa kampuni hiyo.

Emmanuel ni afisa rasilimali watu aliyethibitishwa akiwa na Shahada ya Sanaa kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam na hivi sasa anaendelea na masomo ya shahada ya uzamili katika usimamizi wa biashara (MBA) Chuo Kikuu cha ESAMI.

Filbert Mponzi | Afisa Mkuu wa Wateja Binafsi na Biashara

Bw. Mponzi ana uzoefu wa miaka 16 katika huduma za kibenki. Alijiunga tena na NMB Bank plc akitokea NBC Limited (mwanachama wa Barclays Africa Group na hivi karibuni, Absa Group) ambako alikuwa Mkurugenzi wa Wateja Wadogo na kufanikisha kwa kiwango kikubwa mkakati wake wa kujumuisha huduma binafsi na kusimamia usambazaji wa utoaji wa huduma (matawi, ATM, na kuanzisha huduma za Wakala wa Benki).

Kabla ya kujiunga na NBC Limited, alishika nafasi mbalimbali za juu ndani ya NMB ikiwamo mkuu wa MSME, Biashara ya Kibenki na Mkuu wa Wateja Wakubwa (Wateja Wakubwa wa ndani, MNC na kampuni zinazochipukia). Analeta uzoefu mkubwa katika utoaji wa huduma kwa Wateja Wadogo, MSME, Mashirika Makubwa, na Biashara ya Kilimo. Filbert pia ni mwanachama wa Bodi ya Wadhamini ya Social Action Trust Fund (SATF), shirika lisilo la kiserikali linaloshughulikia Watoto Walio katika Mazingira Hatarishi ili waje kuwa na mchango wa maendeleo katika jamii. Pia ni mjumbe wa Kamati ya Uwekezaji ya Mfuko wa SME Impact.

Filbert ni mhasibu mwandamizi aliyethibitishwa (ACPA (T)) na Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu (NBAA) na Shahada ya Biashara (Uhasibu) kutoka Chuo Kikuu cha Dar es Salaam na Shahada ya Uzamili ya Usimamizi wa Biashara (MBA) kutoka Chuo cha Uongozi Afrika Mashariki na Kusini mwa Afrika (ESAMI). Filbert pia amehudhuria kozi za juu za uongozi katika Shule ya Biashara Harvard (HBS) (USA) na Taasisi ya Sayansi ya Biashara ya Gordon (GIBS), Afrika Kusini.

TAARIFA YA MKUTANO MKUU WA MWAKA 2020

Taarifa inatolewa kwamba Mkutano Mkuu wa 20 wa mwaka wa wanahisa wa NMB utafanyika kwa njia ya mtandao saa 4 asubuhi siku ya Ijumaa, Juni 5, 2020. Ajenda itakuwa kama ifuatavyo:

20.1 MATANGAZO NA AKIDI
20.2 KUPITISHA AJENDA ZA MKUTANO
20.3 KUTHIBITISHA KUMBUKUMBU ZA MKUTANO MKUU WA 19 ULIOFANYIKA TAREHE 15 JUNI 2019
20.4 YATOKANAYO NA MKUTANO WA 19 WA WANAHISA
20.5 KUPOKEA, KUJADILI NA KUPITISHA RIPOTI YA WAKURUGENZI NA TAARIFA ZA FEDHA KWA MWAKA ULIOISHIA 31 DESEMBA 2019
20.6 KUIDHINISHA GAWIO KWA MWAKA ULIOISHIA 31 DESEMBA 2019
20.7 KUPOKEA NA KUIDHINISHA MALIPO YA WAKURUGENZI
20.8 KUPOKEA NA KUTHIBITISHA MABADILIKO KWENYE KANUNI ZA KAMPUNI
20.9 KUPOKEA NA KUTHIBITISHA KUJIUDHURU NA KUTEULIWA KWA WAKURUGENZI WA BODI
20.10 KUPOKEA NA KUTHIBITISHA UTEUZI WA WAKAGUZI WA HESABU KWA MWAKA UNAOMALIZIKA 31 DESEMBA 2020
20.11 MENGINEYO

MAELEZO MUHIMU

1. Mwanachama anayetarajia kuhudhuria Mkutano lazima atume kwa njia ya mtandao nakala yake ya risiti ya uwekezaji wa hisa (Depository receipt) au kitambulisho chake au kadi yake ya benki.

2. Mjumbe anayeruhusiwa kuhudhuria na kupiga kura kwenye Mkutano anaruhusiwa kuchagua mwakilishi kuhudhuria na kupiga kura kwa niaba yake kwa kufuata /kuzingatia taratibu na Sheria za Kampuni kama zilivyorekebishwa. Fomu ya uwakilishi lazima iwasilishwe kwenye ofisi iliyosajiliwa ya Kampuni (kwa njia ya mkono au mtandao) kabla ya saa 4 asubuhi Ijumaa ya tarehe 4 Juni 2020.

3. Mwanachama anayetarajia kuhudhuria kikao atahudhuria kwa njia ya mtandao. Nakala za taarifa ya mwaka na fomu za mwakilishi zitapatikana matawini na kwenye tovuti ya NMB (www.nmbbank.co.tz).

4. Wakurugenzi wamependekeza ulipwaji wa gawio la shilingi 96 kwa kila hisa, inayoleta jumla ya shilingi 48 bilioni kutokana na faida ya mwaka 2019.

Tarehe za kuzingatia:

Tarehe ya tangazo:	-	15 Mei 2020
Hisa kuuzwa pamoja na gawio :	-	15 Mei 2020
Mwisho wa hisa kuuzwa pamoja na gawio :	-	4 Juni 2020
Hisa kuanza kuuzwa bila gawio:	-	5 Juni 2020 nakuendelea
Daftari la wanahisa kufungwa:	-	9 Juni 2020
Malipo ya gawio kwa wanahisa:	-	kuanzia tarehe 17 Juni 2020

Lilian R. Komwihangiro
Katibu wa Kampuni
8 Mei 2020

KUTAHADHARISHA KWA SIRI

Mwongozo wa NMB unahamasisha masuala ya uaminifu na utimilifu. Vilevile, tunahimiza na kuhamasisha wafanyakazi, wateja na wadau wetu kwa ujumla kutoa taarifa zozote za matendo yasiyo sahihi ya aina yoyote kwa kutumia njia za kutoa taarifa kwa siri "whistle blowing" kama ilivyoonyeshwa hapa chini:

1. **KUPITIA TOVUTI YA NMB:**
   http://www.nmbbank.co.tz

2. **KWA NJIA YA POSTA:**
   Unaweza kutuma maelezo yako kwa siri kwa Mkurugenzi Mtendaji: Ionwe na: Mkurugenzi Mtendaji [bahasha iandikwe "Binafsi na Siri"]
   NMB Makao Makuu,
   S.L.P 9213,
   Mitaa ya Ali Hassan Mwinyi/Ohio
   Dar es Salaam, Tanzania.

3. **KUPITIA BARUA PEPE:**
   whistleblowing@nmbbank.co.tz

4. **KWA KUPIGA SIMU:**
   kupitia ssnamba za bure zifuatazo, kwa wale wanaopenda kupiga simu:
   - 0779751 000 - Zantel
   - 0685 751 000 - Airtel
   - 0800 751 000 - Vodacom

Anuani Muhimu na Mtandao

ANUANI MUHIMU

1. MAKAO MAKUU

Ohio/Ali Hassan Mwinyi Road
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General): +255222322000 | Fax: +255222112148

2. IDARA WA WATEJA WAKUBWA NA SERIKALI

KITENGO CHA BIASHARA YA SERIKALI
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (Direct): +255 22 2161157
Tel: (General): +255 22 2127362

KITENGO CHA HUDUMA ZA KIBENKI KWA TAASISI
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General): +255 22 2322000 | Fax: +255 22 2112148

KITENGO CHA YA MIAMALA YA KIBENKI
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General): +255 22 2322000 | Fax: +255 22 2112148

KITENGO CHA WATEJA WAKUMBWA
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General): +255 22 2322000 | Fax: +255 22 2112148

3. IDARA YA WATEJA WADOGO NA WA KATI

KITENGO CHA BIASHARA ZAKI BENKI
Business Banking
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General): +255 22 2322000 | Fax: +255 22 2112148

KITENGO CHA WATEJA BINAFSI
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General) : +255 22 2322000 | Fax: +255 22 2112148

KITENGO CHA HUDUMA MBADALA
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (General): +255 22 2322000 | Fax: +255 22 2112148

UBADILISHAJI WA FEDHA FEDHA ZA KIGENI
P.O. Box 9213, Dar es Salaam Tel: (Direct): +255 22 232202C
Fax: +255 22 2112149

MASOKO YA FEDHA
P.O. Box 9213, Dar es Salaam
Tel: (Direct): +255 22 2322010 | Fax: +255 22 2112149

MTANDAO WA HUDUMA

4. OFISI YA KANDA YA DAR ES SALAAM

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
DSM	DSM Zonal Office	P.O. Box 4887, Dar es Salaam	022 2128684	022 2128685	022 2128687
	Bank House	P.O. Box 9031, Dar es Salaam	022 2115054	022 2116924	022 2116487
	Ilala	P.O. Box 25431, Dar es Salaam	022 2203194	022 2203195	022 2128542
	Kariakoo	P.O. Box 15195, Dar es Salaam	022 2180149	022 2180034	022 2180090
	Magomeni	P.O. Box 10930, Dar es Salaam	022 2170070	022 2172646	022 2170622
	Morogoro Road	P.O. Box 9064, Dar es Salaam	0222113585	022 2138945	022 2128542
	Muhimbili	P.O. Box 65589, Dar es Salaam		0222152055	
	Mwenge	P.O. Box 31597, Dar es Salaam	022 2700927	022 2700931	022 2700928
	Temeke	P.O. Box 45075, Dar es Salaam	022 2856852	022 2856181	022 2856915
	University	P.O. Box 35199, Dar es Salaam	022 2410183	022 2410183	022 2410183
	Mbagala	P.O. Box 45067, Dar es Salaam	0736990193	0736990191	07360990192
	Msasani	P.O. Box 33841, Dar es Salaam	022 2668871	022 2666191	022 2668872
	NMB House	P.O. Box 2653, Dar es Salaam	022 2324124	022 2324125/7	022 2161006
	Ubungo	P.O. Box 10930, Dar es Salaam	022 2461849	022 2461847	022 2461849
	Tegeta	P.O. Box 66787, Dar es Salaam	022 2926300	022 2926301	022 2926302
	Congo Street	P.O. Box 15195, Dar es Salaam	022 2181812	022 2181814	022 2181813
	Kurasini	P.O. Box 9031, Dar es Salaam	022 2850981	022 2850984	022 2850985
	Sinza	P.O Box 31597, Dar es Salaam	022 2773426	022 2773553	022 2773430
	Mandela Road	P. O BOX 8918, Dar es Salaam	022 80808097	022 808098	022 808099
	Maktaba Square	P.O. Box 2653, Dar es Salaam	022 2129234/5	00 2129234 /5	
	Mbezi	P.O. Box 60167, Dar es Salaam	022 2926332	022 2926333	022 2926334
	Mlimani City	P.O. Box 34115, Dar es Salaam	022 232 4120	022 232 4121	
	Airport	P.O. Box 40951, Dar es Salaam	022 2844384	022 2844385	022 2844387
	Oysterbay	P.O. Box 162409 Dar es Salaam	022 2324147	022 2324146	
	Tandika	P.O. Box 45075 Dar es Salaam	022 2856141	022 2161582	
	Gongolamboto			022 232 4192	

ZANZIBAR	Mwanakerekwe	P.O. Box 4608 Pemba	024 2234693	024 2234692	024 2234693
	Chake Chake	P.O. Box 153, Pemba	024 2452052	024 2452954	024 2452433
	Zanzibar Town	P.O Box 4608, Zanzibar	024 2239402	024 2239403	024 2239404

5. OFISI YA KANDA YA MASHARIKI

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
MOROGORO	Eastern Zonal Office	P.O. Box 1066, Morogoro	023 2613479	023 2613601	023 2613600
	Ifakara	P.O. Box 33, Ifakara	023 2931554	023 2931552	023 2931553
	Kilombero	P.O. Box 142, Kidatu	023 2931542	023 2931541	
	Kilosa	P.O Box 3, Kilosa	023 2623017	023 2623233	023 2623073
	Mahenge	P.O. Box 61, Mahenge	022 232 4101	022 232 4102	
	Mahenge	P.O. Box 61, Mahenge	0767 713392	0719 498119	
	Turiani	P.O. Box 167, Turiani	023 2931101	023 2931102	023 2931100
	Mvomero	P.O. Box 478, Morogoro	023 2628734	023 2628735	023 2628733
	Wami	P.O. Box 84, Morogoro	023 2613534	023 2613177	023 2613849
	Mt. Uluguru	P.O. Box 81, Morogoro	023 2614407	023 2614408	023 2614406
	Gairo	P.O. Box 12, Gairo	022 2211326	022 2211327	
	Msamvu	P.O. Box 976, Morogoro	022 2324257	022 2324258	
PWANI	Bagamoyo	P.O. Box 76, Bagamoyo	023 2440128	023 2440071	023 2440055
	Chalinze	P.O. Box 34, Chalinze	023 2402922	023 2402923	023 2402922
	Kibaha	P.O. Box 30430, Kibaha	023 2402833	023 2402832	023 2402832
	Kibiti	P.O. Box 5, Kibiti	023 2010922	023 2010081	023 2010912
	Kisarawe	P.O. Box 28053, Kisarawe	023 2401035	023 2401020	
	Mafia	P.O. Box 30, Mafia	023 2011331	023 2010172	023 2010171
	Mkuranga	P.O. Box 51, Mkuranga	23 2110092	023 2110093	023 2110094
	Mlandizi	P.O. Box 30430 Kibaha	022 2211339	022 2211340	

6. OFISI YA KANDA YA KATI

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
DODOMA	Zonal Office	P.O. Box 888, Dodoma		026 2322260/	026 2323544
	Bahi	P.O. Box 33, Ifakara	022 232 4054	023 2931552	023 2931553
	Makole	P.O. Box 30430 Kibaha	022 232 4072	022 2211340	
	Chamwino		022 232 4051		
	Kondoa	P.O. Box 95, Kondoa	026 2360306	026 2360020	026 2360306
	Kongwa	P.O. Box 200, Kongwa	026 2320431	026 2320477	026 2320477
	Kibaigwa	P.O. Box 29, Kibaigwa			
	Mpwapwa	P.O. Box 77, Mpwapwa	026 2320633	026 2320782	026 2320797
	Dodoma	P.O. Box 1482, Dodoma	026 2322067	026 2322405	026 2322219
	Bunge	P.O. Box 1482, Dodoma	026 2320010		
	UDOM	P.O. Box 277, Dodoma	026 2310107		026 2310108
	Mazengo	P.O. Box 2591 Dodoma	026 2321185	026 2321186	026 2321189
SINGIDA	Kiomboi	P.O. Box 44, Kiomboi	026 2532296	026 2532650	026 2532159
	Manyoni	P.O. Box 47, Manyoni	026 2540328	026 2540145	026 2540328
	Singida	P.O. Box 1040, Singida	026 2502100	026 2502104/5	026 2502100
	Itigi	P.O. Box 116, Itigi	026 2540327	026 2540304	026 2540104
	Ikungi	P.O. Box 528 Ikungi	022 2324057		
MANYARA	Mbulu	P.O. Box 33, Mbulu	027 2533090	027 2533064	027 2533090
	Babati	P.O. Box 70, Babati	027 2531113	027 2531027	027 2531113
	Kibaya	P.O. Box 53, Kibaya	027 2555433	027 2552030	027 2555433
	Katesh	P.O. Box 82, Katesh	027 2531697	027 2530077	027 2530076
	Simanjiro	P.O. Box 9527, Simanjiro	0272555692	027 2555693	027 2555693
	Haydom	P.O. Box 33, Mbulu	026 2540145		

7. OFISI YA KANDA YA KASKAZINI

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
ARUSHA	Northern Zonal Office	P.O. Box 1256, Arusha	027 2508079	027 2508516	027 2548275
	Clock Tower	P.O. Box 3093, Arusha	027 2502599	027 2508521	027 2545184
	Karatu	P.O. Box 50, Karatu	027- 2534037	027 2534030	027 2534024
	Ngarenaro	P.O. Box 15741 Arusha	027 2548457	027 2548854	027 2548573
	Monduli	P.O. Box 20, Monduli	027 2538069	027-2538031	027 2538069
	Loliondo	P.O. Box 60, Loliondo	027 2535207	027 2535070	027 2535207
	Namanga	P.O. Box 8500, Namanga	027 2539503	027 2539505	027 2539504
	Arusha Market	P.O. Box 11168, Arusha	027 2547331	027 2547332	027 2547330
	Arusha Business Centre	P.O. Box 632, Arusha	027 2545741	027 2545740	027 2545743
	Usa River	P.O. Box 131, Arusha	027 2541085	027 2541086	027 2541087
	Mererani	P.O. Box 5123, Arusha	022 2211002	022 2211003	
	Sanya Juu	P.O. Box, Arusha	022 2161668		
	Ngaramtoni	P.O BOX 16806 Ngramtoni	022 2324793	022 2329711	
	Mto wa Mbu	P.O BOX 65 Mto wa Mbu	022 2324790	022 2324791	
KILIMANJARO	Hai	P.O. Box 129, Hai	027 2756129	027 2756129	027 2750649
	Mwanga	P.O. Box 93, Mwanga	027 2750115	027 2757747	027 2757689
	Nelson Mandela	P.O. Box 1121, Moshi	027 2752421	027 2755199	027 2751546
	Rombo	P.O. Box 25, Mkuu-Rombo	027 2757114	027 2757147	027 2757114
	Same	P.O. Box 74, Same	027 2758138	027 2758136	027 2750002
	Mawenzi	P.O. Box 1825, Moshi	027 2751063	027 2751061	027 2751081
	Tarakea	P.O. Box 11 Tarakea	027 2757566	027 2757566	027 2757826
	Himo	P.O. Box 183 Himo	027 2757605	027 2757605	027 2757608
	Hedaru				
	Mbuyuni				

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
TANGA	Handeni	P.O. Box 123, Handeni	027 2641761	027 2641740	027 2641761
	Korogwe	P.O. Box 165, Korogwe	027 2650068	027 2646364	027 2650095
	Lushoto	P.O. Box 24, Lushoto	027 2640097	027 2640024	027 2640149
	Madaraka	P.O. Box 1396, Tanga	027 2646452	027 2644371	027 2643793
	Mkwakwani	P.O. Box 5056, Tanga	027 2646484	027 2646485	027 2646483
	Mombo	P.O. Box 140Mombo	027 2641540	027 2641576	027 2641518
	Muheza	P.O. Box 414, Muheza	027 2641480	027 2641177	027 2641480
	Pangani	P.O. Box 90, Pangani	027 2630055	027 2630307	027 2630092
	Kilindi	P.O. Box 46, Kilindi	0788 800404	0788 800405	
	Bumbuli	P.O. Box 103 Kwemuae, Bumbuli-Lushoto	022 23244757		
	Mkata		022 2324101		

8. OFISINI YA KANDA YA NYANDA ZA JUU

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
MBEYA	Highland Zonal Office	P.O. Box 792, Mbeya	025 2502527	025 2504347	025 2502853
	Chunya	P.O. Box 65, Chunya	025 2520019	025 2520048	025 2520019
	Ileje	P.O. Box 17, Ileje	025 2570021	025 2570234	025 2570021
	Kyela	P.O. Box 74, Kyela	025 2540023	025 2540094	025 2540023
	Mbalizi Road	P.O. Box 282, Mbeya	025 2500890	025 2502547	025 2502413
	Mbarali	P.O. Box 75, Rujewa	025 2590196	025 2590052	025 2590051
	Mbozi	P.O, Box 4, Mbozi	025 2580022	025 2580041	025 2580022
	Mount Loleza	P.O. Box 922, Mbeya	025 2502879	025 2502880	025 2502879
	Mwanjelwa	P.O. Box 1768, Mbeya	025 2502826	025 2502462	025 2500070
	Tukuyu	P.O. Box 180, Tukuyu	025 2552149	025 2552253	025 2552149
	Tunduma	P.O. Box 140, Tunduma	025 2530665	025 2530049	025 2530665
	Usongwe	P.O. Box 4623, Mbeya	025 2560120	025 2560121	025 2560122
	Mlowo		0737 225162		
	Mkwajuni		022 2324787/8	0713 954775	
	Kasumulu	P.O.BOX 74 Kyela	0713 141519		
IRINGA	Mafinga	P.O. Box 90, Mafinga	026 2772108	026 2772011	026 2772108
	Kilolo	P.O. Box 2332, Kilolo	026 2968012	026 2968011	
	Mkwawa	P.O. Box 52, Iringa	026 2702036	026 2702038	026 2702054
	Ruaha	P.O. Box 26, Iringa	022 232 4857	022 232 4858	
NJOMBE	Makete	P.O. Box 24, Makete	026 2740027	026 2740028	026 2740101
	Njombe	P.O. Box 413, Njombe	026 2782785	026 2782778	026 2782785
	Makambako	P.O. Box 1030, Makambako	026 2730388	026 2730006	
	Ludewa	P.O. Box 10, Ludewa	026 2790102	026 2790019	026 2790102
	Wanging'ombe	P.O BOX 413 Njombe	022 2324387	0754 231334	
KATAVI	Mpanda	P.O. Box 55, Mpanda	025 2820315	025 2820034	025 2820315
	Mlele	P.O.box 55 Mpanda	0764 232773		
RUKWA	Nkasi	P.O. Box 12, Namanyere	025 2830010	025 2830007	025 2830010
	Sumbawanga	P.O. Box 37, Sumbawanga	025 2800256	025 2800258	025 2800256
	Kalambo	P.O. Box 37, Sumbawanga	022 2324372	0784 407933	
	Laela	P.O. Box 37, Sumbawanga	022 2324372	0753 491817	

9. OFISI YA KANDA YA ZIWA

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
MWANZA	Lake Zonal Office	P.O. Box 1580, Mwanza	028 2501050	028 2500867	028 2500691
	Geita	P.O. Box 10, Geita	028 2520442	028 2520021	028 2520442
	Kenyatta Road	P.O. Box 1444, Mwanza	028 2500387	028 2502592	028 2501736
	Magu	P.O. Box 12, Magu			028 25301
	Misungwi	P.O. Box 122, Misungwi	0732 980747		073 2980747
	Nansio	P.O. Box 61, Nansio	028 2515051	028 2324524	028 2515091
	Katoro	P.O. Box, Katoro			
	Nyamongo	P.O. Box, Nyamongo	022 2324566		
	Ngudu	P.O. Box 68, Ngudu	028 2983109	028 2983108	073 2980919
	Pamba Road		022 2324579	022 234644	
	Regional Drive	P.O. Box 537, Mwanza	028 2541106	028 2541107	028 2541108
	Sengerema	P.O. Box 96, Sengerema	028 2590075	028 2590248	028 2590025
	PPF Agency	P.O. Box 1444 Mwanza	028 2506030	028 2506030	028 2506030
	Rock City	P.O. Box 7201 Mwanza	028 2981110		
	Igoma	P.O. BOX 1055 Mwanza	022 2324629	022 2324630	
MARA	Bunda	P.O. Box 53, Bunda	028 2621152	028 2621039	028 2621153
	Butiama	P.O. Box 35 Butiama	022- 221 1026		
	Mugumu	P.O. Box 4, Mugumu		732985970	
	Musoma	P.O. Box 561, Musoma	028 2620807	028 2620806	
	Tarime	P.O. Box 108, Tarime	028 2690918	028 2690062	028 2690100
	Rorya	P.O. Box 68, Shirati			
	Buzuruga	P.O. Box 1450, Mwanza	028 2570482	028 2570482	028 2570484
	Rorya	P.O. Box 68 Rorya	022 221 1027		

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
KAGERA	Biharamulo	P.O. Box 27, Biharamulo	028 2225017	028 2225017	028 2225155
	Bukoba	P.O. Box 1552, Bukoba	028 2220176	028 2220154	028 2220417
	Kayanga	P.O. Box 69, Karagwe	028 2227111	028 2227162	028 2227111
	Muleba	P.O. Box 8, Muleba	028 2224170	028 2224012	028 2224020
	Ngara	P.O. Box 92, Ngara	028 2226049	028 2226223	028 2226013
	Chato	P.O. Box 68, Chato	028 2982532	028 2982541	028 2982542
	Misenyi	P.O. Box 56, Misenyi	0732 983453	028 2222323	028 2222331
	Rusumo	P.O. Box , Rusumo	028 2982862		
	Kyerwa	P.O. Box 8, Kyerwa	022 2324647		
	Kaitaba		022 2324539		
	Nkwenda	P.O. Box 08, Nkwenda Kyerwa	022 2324647		
	Mtukula	P.O. Box 56, Kyaka	022 232 4078		
	Kabanga	P.O. Box 92, Ngara	022 2321106		

10. OFISI YA KANDA YA MAGHARIBI

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
TABORA	Western Zonal Office	P.O. Box 681, Tabora	026 2606423	026 2606424	026 2606425
	Igunga	P.O. Box 80, Igunga	026 2650054	026 2650027	026 2650024
	Mihayo	P.O. Box 211, Mihayo	026 2604158	026 2604376	026 2604925
	Nzega	P.O. Box 163, Nzega	026 2692340	026 2692322	026 2692340
	Sikonge	P.O. Box 32, Sikonge	073 2988362	0732 988362	073 2988483
	Urambo	P.O. Box 156, Urambo	0732 988259	0732 988336	073 2988256
	Nkinga	P.O. Box 01, Nkinga	022 2324474		
KIGOMA	Kasulu	P.O. Box 70, Kasulu	028 281 0111	028 2810026	028 2810345
	Kibondo	P.O. Box 69, Kibondo	028 2820216	028 2820023	028 2820216
	Kigoma	P.O. Box 1067, Kigoma	028 2803328	028 2804705	028 2804586
	Uvinza	P.O. Box 3, Uvinza	022 2324455		
SIMIYU	Bariadi	P.O. Box 2, Bariadi	028 2700533	028 2700004	028 2700175
	Maswa	P.O. Box3, Maswa	028 2750372	028 2750321	028 2750372
	Mwanhuzi	P.O. Box 48, Meatu	028-2795292	028-2795080	028 2795292
	Itilima	P.O. Box 2, Bariadi	022 2324471		
SHINYANGA	Manonga	P.O. Box 811, Manonga	028 2763629	028 2763439	028 2763441
	Mwadui	P.O. Box 324, Mwadui	028 2763461		028 2763461
	Kakonko	P.O. Box, Kakonko	022 2211323/4		
	Kaliua	P.O. Box, Kaliua	0737 214715/4		
	Kishapu	P.O. Box, Kishapu	028 2770021/16		
	Kahama	P.O. Box 183, Kahama	028 2710063	028 2710083	028 2710103
	Kahama Business Center				
GEITA	Bukombe	P.O. Box 134, Bukombe	028 2520702	028 2520703	028 2520702

11. OFISI YA KANDA YA KUSINI

MKOA	TAWI/KITENGO	MAWASILIANO	SIMU	SIMU YA JUMLA	FAKSI
MTWARA	Southern Zonal Office	P.O. Box 625, Mtwara	023 2333329	023 2334020	023 2333667
	Masasi	P.O. Box 105, Masasi	023 2510024	023 2510058	023 2510024
	Mtwara	P.O. Box 508, Mtwara	023 2333951	023 2333946	023 2333983
	Ndanda	P.O. Box 7, Ndanda		0717 407538	
	Nanyumbu	P.O . Private Bag, Nanyumbu	025 2675005	025 2675003	
	Newala	P.O. Box 60, Newala	023 2410561	023 2410261	023 2410221
	Tandahimba	P.O. Box 15, Tandahimba	023 2410090	023 2410089	023 2410091
	Mtwara Business Center	P.O. Box 625, Tanu Rd. Mtwara	023 2334852		
LINDI	Kilwa	P.O. Box 13, Kilwa-Masoko	023 2013072	023 2013056	023 2013072
	Lindi	P.O. Box 1021, Lindi	023 2202188	023 2202474	023 2202018
	Liwale	P.O. Box 82, Liwale	073 2933304		073 2933123
	Nachingwea	P.O. Box 102, Nachingwea	0732 933139	073 2933297	073 2933139
	Ruangwa	P.O. Box 100, Ruangwa	0788 800403	0788 800406	0732 933136
RUVUMA	Litembo	Private Bag, Litembo	073 2950567	073 2950540	0732 950567
	Mbinga	P.O. Box 4, Mbinga	025 2640072	025 2640466	025 2640306
	Songea	P.O. Box 641, Songea	025 2602466	025 2602486	025 2602469
	Tunduru	P.O. Box 24, Tunduru	025 2680067	025 2680086	025 2680186
	Namtumbo	P.0. Box 66 Namtumbo	025 2602848	025 2602890	025 2602858
	Madaba	P.O. Box 1, Madaba	022 2324415		

NMB BANK PLC

MAKAO MAKUU

Mtaa wa Ohio / Barabara ya Ali Hassan Mwinyi
S.L.P 9213, Dar es Salaam Tanzania
Simu: (General): +255222322000
Faksi: +255 22 2112148

www.nmbbank.co.tz